

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Don Duyns
Titel	checkpoint!
Jaar	2005
Uitvoering	tg Complot / Toneelschuur Haarlem / Titus Muizelaar

Copyright (C) 2005 by Don Duyns

CHECKPOINT!

Don Duyns

tg. com.plot

'It's time.'

'Time for what?'

'To start over.'

'Start what over?'

'The world. The injured world.'

Michael Cunningham, *Specimen days*

PERSONAGES & LOCATIES:

HUIS MICHAEL/ PARENCLUB

SONJA, 30, vrouw op zoek naar liefde
MICHAEL, man 30 plus, op zoek naar sex
SAM, 40 plus, op zoek naar zijn vrouw
NADJA, 25, schoonmaakster, op zoek naar werk

VILLA IN LAREN

HARALD, neo-con, 50 plus
ROBERT, zijn vriend, iets jonger
JACK, goede bekende, ooit leraar maatschappijleer
JANINE, Roberts vrouw
MARTHA, Haralds vrouw, Janines vriendin

ERGENS, IN DE HYPERREALITEIT

SIMON, een bange man
PSYCHOLOGE \ VROUWENSTEM
YUSUF, potentiële terrorist
VADER, van Yusuf
POLITIEMAN

SCENE EEN. CATATONISCH.

Vrij donker toneel, bijna zwart. Een man belt. Er wordt opgenomen.

VROUWENSTEM:

Hallo?

SIMON: (*zacht*)

Fijn dat u opneemt.

Ik ben nogal in paniek namelijk.

VROUWENSTEM:

Wat is er aan de hand?

SIMON:

Want je kan zo'n nummer wel draaien, maar of er opgenomen wordt is nog maar de vraag.

En dan was ik pas echt in paniek geraakt, als niemand had opgenomen.

Dan was ik echt rare dingen gaan doen.

VROUWENSTEM:

Maakt u zich maar geen zorgen, ik ben er voor u.

SIMON:

Dat is fijn om te weten.

Stilte.

VROUWENSTEM:

Eh... bent u er nog?

SIMON:

Ja. Ik voel me al een stuk beter, nu ik weet dat er nog iemand wakker is.

Dat er iemand is die naar me luistert.

VROUWENSTEM:

Ik luister. Zegt u maar wat er is.

U was in paniek zei u?

SIMON:

Ik ben in paniek. Niet was. Ben. Nog steeds.

VROUWENSTEM:

Sorry, dat begrijp ik. Waar komt die paniek vandaan?

Stilte. Simon zucht in de telefoon.

SIMON:

Ja waar komt dat vandaan?

Weet u, ik ben doodsbang.

VROUWENSTEM:

Voor wie? Voor uzelf? Voor anderen?

SIMON:

Voor alles eigenlijk. Alles kan een impuls zijn. Ik ben alleen nog maar voortdurend bang.

VROUWENSTEM:

Kunt u een voorbeeld geven?

SIMON:

Nee. Ja. Ik durf de deur niet uit. Maar ik durf ook niet thuis te blijven. Ik durf niet naar het nieuws te kijken, maar ik durf het ook niet te missen want straks is er iets heel belangrijks gebeurd wat ik dan weer niet weet.

VROUWENSTEM:

Zoals wat?

SIMON:

Ik weet het niet. Een aanslag?

VROUWENSTEM:

Daar bent u bang voor?

SIMON:

Ook ja. Weet u, ik ben nu bijna veertig en het is of alles wat zeker leek nu opeens onzeker is geworden. Ik heb het idee dat elk moment alles kan ontploffen.

VROUWENSTEM:

Praat u daar met niemand over?

SIMON:

Niemand luistert.

VROUWENSTEM:

Ik luister. Daar zit ik hier voor.

SIMON:

Wat doet u hiermee?

VROUWENSTEM:

Niks. Ik ben hier om u te helpen. Om te zorgen dat u zichzelf geen pijn doet. Of iemand anders.

SIMON:
Nee...

Stilte. Simon staart voor zich uit. Als hij weer praat klinkt hij anders.

SIMON:
Ik loop door een stad die de mijne niet meer is.
Ik heb hier gewoond, maar ik herken niks meer.
Overal ligt gebroken glas, bedolven onder stof.
Geen raam zit nog in de sponning. Geen muur staat nog overeind.
Niemand is nog veilig, nergens is redding.
Kinderen rennen in het rond, waar zijn hun ouders?
Ik hoor hard gegil.
(*gilt in de hoorn*)

VROUWENSTEM:
Ik kan u niet meer helemaal volgen, kunt u dat laatste misschien...
Hallo.... hallo?

Simon heeft opgehangen.

SCENE TWEE, GENOEG IS GENOEG.

Huis Michael. We vallen midden in een gesprek.

SAM:

Wat lul je nou?

Wat denk je mij nou wijs te maken.

Hoezo, geradicaliseerd.

Rot toch op.

Jij, het netste jongetje van de klas.

Geradicaliseerd.

En nu ga je 'er' wat aan doen?

MICHAEL:

Ja nu ga ik er wat aan doen.

SAM:

Waarom? En waarom bel je me midden in de nacht op of ik meteen naar je toe kan komen omdat er anders 'iets heftigs' gaat gebeuren.

MICHAEL:

Ja sorry, dat was een beetje...

SAM:

Dan denk ik toch dat je jezelf van kant gaat maken?

MICHAEL:

Ik moest je hierheen krijgen.

Ik had iemand nodig om mee te praten.

Jij bent het perfecte klankbord.

SAM:

Dat hoor ik wel vaker.

En ik weet niet of ik er blij mee ben.

Geef me nog maar wat van die hoofdpijnwijn.

Je moet nooit het huismerk kopen man.

MICHAEL:

We zijn niet allemaal rijk Sam.

Deze wijn is voor mij een luxeartikel.

Dat jij nou een wijnkelder hebt.

SAM:

Keldertje. Dwaal nou niet af.

Jij wou mij vertellen wat je morgenochtend gaat doen.

En waarom.

MICHAEL:

Klopt.

Maar vertel me eerst 's hoe het met je is.

We zijn elkaar zo uit het oog verloren...

Weet je, ze zeggen dat vriendschappen verwateren.

Maar daar geloof ik dus niet in.

SAM:

Nou goed, ik lag lekker te slapen toen je belde.

Marieke zei nog wat is dat voor idioot.

Maar ik wist het wel.

Jij bent de enige die op dit soort tijden belt.

MICHAEL:

Ik hou van de nacht.

Jij niet?

Ik vind het lekker dramatisch.

Eenzaam.

Dat je zo lekker kapot kan gaan.

Beetje het brel-gevoel.

(zingt/schreeuwt)

Je veux l'amour.

SAM:

Dat is van Raymond van 't Groenewoud gek.

Ben jij kapot.

Ben jij eenzaam.

MICHAEL:

Eerst jij. Ik vroeg het jou eerst.

SAM:

Met mij gaat alles geweldig.

Nou ja, oke, ik heb nog steeds die leegte van binnen

Die we allemaal voelen denk ik

Dat gevoel van: kut net niet gelukt.

MICHAEL:

Wat net niet gelukt?

SAM:

Gewoon verwachtingen gestrand.

Had gedacht dat ik... invloed zou hebben.

Op de kunst, op de wereld.

Ons vriendenclubje leek zo belangrijk.

Maar jij bent gestrand bij een streekblad.

En ik schrijf columns voor een gezondheidsblad.

MICHAEL:
O ja, je laatste over aambeien was groots...
Ik volgt je hoor.

SAM:
Heel grappig.
Maar ik heb wel een mooie vrouw, geweldige kiddies

MICHAEL:
(met afkeer)
Kiddies?

SAM:
Ja, Monica is nu drie en Berend een.

MICHAEL:
Dat jij kinderen kan nemen in zo'n tijd.

SAM:
Juist in zo'n tijd.
Kinderen zijn de hoop voor de toekomst.

MICHAEL:
Ach donder toch op, Ghandi.
Het is ongelooflijk associaal kinderen te nemen in een al volkomen overbevolkte naar de kloten gaande wereld.

SAM:
Je weet dat ik kwaad wordt als je zo slap lult.
Je weet dat je over alles slap mag lullen
behalve over mijn kinderen, ja.

MICHAEL:
Wat? Over je kiddies?

SAM:
Over m'n kiddies ja.
Zij zijn de toekomst die wij in het verleden waren.

MICHAEL:
Ik wou dat je zelf kon horen hoe slap je lult.
Nog wijn?

SAM:
Bodempje.
Hoe is 't op je werk?

MICHAEL:

Ik ben eruit geflikkerd.
Streekkranten hebben niet echt de toekomst, weet je.
Ik geniet nu van het gak.

SAM:

Echt?

MICHAEL:

Het is walgelijk man.
Je wordt als een dier behandeld.
Deze kutmaatschappij!

SAM:

Ja, nu hoor ik het weer.
Als jij het ergens niet mee eens bent ga je gewoon harder praten.
(*kijkt op horloge*) Maar ik moet nu echt weg.
Marieke wacht op me.

MICHAEL:

Heb je een nieuw neukertje?

SAM:

Marieke is mijn vrouw.
Tot ziens.

Sam staat op, Michael gaat voor hem staan.

MICHAEL:

De Amerikanen moeten uit Irak.
Nu.
En de Hollanders ook.
En uit Afghanistan.
Uit al die landen.
Weg.
Opdonderen.
Wat doen we er?

SAM:

We zijn daar om te helpen.

MICHAEL:

We kweken nieuwe oorlogscriminelen.
Die oorlogen gaan alleen maar over olie

SAM:

Doe niet zo onbegrensd oppervlakkig.

MICHAEL:

O meneer de literator komt met alliteraties?

Het is toch zo?

Amerika vecht daar een smerige oorlog uit,

Een conflict gebaseerd op een leugen uit de mond

Van de grootste leugenaar van deze tijd, die enge klootzak

Met die kleine oogjes, die ogen vol leugens en wat doet Holland?

SAM:

Helpen.

MICHAEL:

Wij doen verdomme mee!

SAM:

Wij helpen Irak om democratisch te worden.

Een unieke kans om een democratie in het middenoosten te vestigen.

In de NRC las ik eergisteren nog dat...

MICHAEL:

Rot op met je NRC.

Jij lult mee met al die klootzakken!

Je was toch links?

Je praat als Rumsfeld.

SAM:

Links, rechts.

Uitgeputte begrippen.

Leeg, loos.

Het gaat wat mij betreft nu om redelijkheid.

MICHAEL:

Mensen die bij tientallen worden afgeslacht, per ongeluk,

Is dat redelijkheid?

Is dat redelijkheid?

SAM:

Wat wou je eraan doen?

Bush vermoorden?

MICHAEL:

Nee Balkenende.

SAM:

Kom nou zeg. Harry Potter omleggen?

Vind ik bijna zielig.

Die man heeft toch geen enkel gezag?

Is toch een belachelijk kereltje?

MICHAEL:

Balkenende is een oorlogscrimineel.

Nog erger.

Hij loopt aan het handje van die grote schoften mee.

Hij is een meeloper.

Hij gaat eraan.

SAM:

Hoe wou je dat doen?

MICHAEL:

Die christenen bestieren de wereld Sam.

Balkenende zit midden in die samenzwering.

Hij sleurt ons land mee.

Nederland heeft het recht niet daar soldaten heen te zenden.

SAM:

Die zorgen ervoor dat er verkiezingen gehouden worden.

MICHAEL:

Om een handpop van Amerika op de troon te zetten.

SAM:

Troon?

MICHAEL:

Troon ja.

Er wordt daar toch gewoon een dicatatuur gevestigd.

Als ze die pijpleidingen maar kunnen aanleggen.

Logisch dat de mensen daar het niet pikken.

SAM:

Nou ja weet je Michael, ik vond het heel informatief en onderhoudend maar ik ga nu weer terug.

MICHAEL:

(bijtend)

Naar huis?

Naar de kiddies?

Naar je fucking gemiddeld bestaan?

Jij hebt nooit het verschil gemaakt Sam.

Maar vanavond ga je dat wel doen.

Door naar mij te luisteren.

Jij wordt mijn medeplichtige.

Aan de moord op de MP.

SAM:

Echt niet.

Mafkees.

Ik ga naar huis.

En veel geluk bij de aanslag op JP.

MICHAEL:

Ik heb dit hele gesprek getapet.

Je hebt met mij meegepraat, meegedacht.

Jij en ik, wij zweren nu samen.

SAM:

Opgenomen, hoe dan?

MICHAEL:

Hier.

Michael haalt uit zijn zak een klein taperecordertje.

SAM:

Gelul, dat zegt niks.

MICHAEL:

'En veel geluk bij de aanslag op JP'.

Leg dat maar aan de AVID uit.

SAM:

Geef hier.

MICHAEL:

Nee.

Even dreigt een gevecht. Dan gaan ze zitten.

SAM:

Ik hou niet van dit soort grapjes.

MICHAEL:

(lacht)

Weet ik, je had nooit gevoel voor humor.

Ik kon je altijd goed in de zeik nemen.

SAM:

Is dit ook een geintje?

MICHAEL:

Nee. Nee dit is serieus. Ik leg hem morgen om Sam. Hij leeft nog een nacht in de genade van z'n God en dan gaat ie eraan.

SAM:

Zo'n man wordt bewaakt Sam.
Zeker nu met al die moslimextremisten.
Iemand als Balkenende staat goed op je terreur-cv.

MICHAEL:

Dat is juist zo goed.
Ik ben geen moslim.
Zo zie ik er ook niet uit.
Een witte man zoals ik laten ze wel door.
Ik kan vlak bij hem komen.

SAM:

Hoe dan?

MICHAEL:

Ik ga hem een petitie aanbieden.
Namens verontruste kiezers.
Over het functioneren van de democratie in deze tijden.
Als hij het mapje in handen heeft schiet ik.

SAM:

Kinderfantasieën.
Je komt niet eens bij hem in de buurt.

MICHAEL:

Ik doe het.
Die klootzak heeft een lijn overschreden.
Hij heeft jou en mij medeplichtig gemaakt aan iets dat zo verrot is...
Zo misdadig.
Met die voet was onze eerste poging.

SAM:

Die ontsteking?

MICHAEL:

Virus.
Had dodelijk moeten zijn.

SAM:

Lul niet man.
Dat waren jullie niet. En wie is jullie?

MICHAEL:

Die man moet dood!
Als niemand het doet zal ik het maar doen.
Ik offer me op, in het algemeen belang.

SAM:
Wie is 'jullie' Michael?

MICHAEL:
Mensen steunen mij via internet.
Ik ken hen niet, zij mij ook niet.
Kan niemand een ander verraden.

SAM:
Jezus man wat kan jou het schelen?

MICHAEL:
Ben jij gek!
Ben jij gek of zo!
Kijk je wel eens naar het journaal?
Kijk je wel eens naar reportages?
Zie jij wel eens beelden die je niet aankan?

SAM:
Nee want dan kijk ik er niet naar.
Weet je wat goed is?
De Sopranos, kijk ik vaak met mijn vrouw.
's Avonds in bed, nog even een dvd'tje erin.

MICHAEL:
O dus dat vindt je wel mooi.
Nepgeweld.
Maffiosootje naspelen.

SAM:
Nou die serie heeft wel effe wat meer inhoud dan...

MICHAEL:
Dat weet ik!
Maar het is escapisme.
Je kijkt niet meer naar het echte nieuws want je bent te afgestompt.
Zoals jij is 98 % van de bevolking.
Afgestompt.
Jullie kijken niet meer echt naar het nieuws.
Jullie lezen de kranten niet echt meer.

SAM:
(grijnzend)
Sport en de showrubriek.
Oja, en ik doe de kruiswoordpuzzel.
Ze zeggen dat je minder snel dement wordt, als je dat elke dag doet.
Het cryptogram.

MICHAEL:
Onbeschrijfelijke lul!
Jij verdient Talpa.
Nederland verdient Talpa.
Een zender zonder nieuws.
Alleen show, vermaak, shows over vermaak.
Weet je wat ik zie als ik Gordon in de ogen kijk?
Of Winston Gerstanowitch?

SAM:
Geld?

MICHAEL:
Dood!
Het is de fucking dood man.
We leven in een zombiecultuur.
Geïmporteerd van onze grote broeders en zusters uit het beloofde land.
De US of A.

SAM:
Hou nou 's op met dat gezeik over Amerika.
Alsof alles wat slecht is daarvandaan komt.

MICHAEL:
Dat is ook zo!
Fastfood.
Televisie.
GSM's. Of komen die uit Japan?

SAM:
Allemaal handig.
Hoe leef je zonder die dingen?
Ja, jij hebt geen kinderen.

MICHAEL:
Nee, ik heb m'n zaadleider door laten knippen.
Ik ga er niet aan meewerken, aan de overbevolking.
O en allemaal zo blij op een fiets met twee fucking zitjes!

SAM:
Wat is er nou mis met zitjes?

MICHAEL:
Wij zijn zombies geworden Sam.
Zombies in een zombieland.
Zombies die verdoofd shoppen in zombiewinkels.
Zombies die zich aftrekken achter een computerscherm.
Zombies die andere zombies neuken in zombieparenclubs.

SAM:

Ja oke.

Oke!

Alles wat nieuw is, is slecht!

Wou je terug naar de tijd van het karrenwiel?

Dit heet vooruitgang.

MICHAEL:

Is het je niet opgevallen dat we al een tijd alleen maar achteruitgaan?

Dat de mens wel ouder maar niet wijzer wordt?

Dat alles wat werkt wordt vervangen door iets wat niet meer werkt?

Waarom moest de gulden vervangen?

Waarom moest de NS geprivatiseerd?

Waarom moeten al onze kinderen naar kunstvakopleidingen?

SAM:

Ik ben moe.

Ik ga weg.

MICHAEL:

Ik heb een pistool.

SAM:

Schiet me maar dood.

MICHAEL:

Je moet mijn verhaal afhoren.

SAM:

Je was zo'n aardige jongen.

MICHAEL:

Dat ben ik nog.

Zo aardig dat ik dit land van een schoft ga verlossen.

SAM:

En je eigen leven?

MICHAEL:

Als ik dit niet doe ben ik niks waard.

SAM:

Ze zullen je doodschieten.

MICHAEL:

Of in m'n been.

SAM:

En dan?

Levenslang naast Mohammed B?

Wat denk je dat je ouders daar van vinden?

MICHAEL:

Die zijn zwaar gelovig.

Ze zullen het vreselijk vinden, maar dragen als een kruis dat God op hun schouder heeft gelegd.

Snap je?

Net als Bush en Blair en Balkenende herleiden zij alles tot God.

Alles begint en eindigt bij God.

Maar de mens beslist.

Ik beslis als ik de trekker overhaal.

SAM:

Wie weet hier nog meer van?

MICHAEL:

Niemand. Jij bent de enige die ik vertrouw.

SAM:

Daar ben ik lekker mee.

Ze zwijgen.

SCENE DRIE. EEN PAAR JAAR DAARVOOR, IN DE PARENCLUB

Sonja ligt op een bank. Michael komt aanlopen.

MICHAEL:
Kan ik hier zitten?

Sonja knikt.

SONJA:
Jahoor, daar zijn geen wetten tegen.

MICHAEL:
Je bent mooi.

SONJA:
Hoe weet jij dat?

MICHAEL:
Dat zie ik.

SONJA:
Dat is de buitenkant. De binnenkant is volkomen rot.

MICHAEL:
Mag ik dan met de buitenkant sex hebben?

SONJA:
Ik hou je niet tegen.

Michael begint onhandig aan Sonja te zitten.

MICHAEL:
Ik zat te denken... ik weet 't niet, misschien wil ik niet langer in Nederland blijven. Je loopt hier toch een verhoogd risico op aanslagen. Er hoeft maar een mafkees.... Ik ben de eerste die meteen weg is als er echt gevaar dreigt.

SONJA:
Het hangt zo van je perspectief af. Wat weten wij nou eigenlijk? Alles wat we weten is gefilterd door de media. Je denkt toch niet dat er echt een onafhankelijke pers bestaat?

MICHAEL:
Ik denk erover om een schotelantenne te nemen. Kan ik tenminste op Al Jazeera zien wat er echt aan de hand is. Een verruiming van het perspectief.

Hij neukt haar.

SONJA:

Au! Oja, alsof je daar objectieve informatie krijgt!

MICHAEL:

Sorry. Nee, dat zeg ik ook niet. Ik bedoel gewoon dat als je èn CNN kijkt èn Al Jazeera, dan weet je precies wat er aan de hand is.

SONJA:

Twee keer propaganda maakt nog geen waarheid. Jij denkt dat meer informatie meer kennis betekent, maar het betekent alleen maar dat je nog meer wordt voorgelogen.

Michael steunt, het gaat niet erg. Verandering van positie.

MICHAEL:

Kun je een beetje... dank je.

SONJA:

Als je alles gelooft ben je zo makkelijk te manipuleren. De media pakken je in. 9-11 was een grote coverup. Niet Bin Laden maar Bush zelf heeft die aanslagen geensceneerd, of in elk geval gesanctioneerd. Ze hadden een nieuw Pearl Harbour nodig. De bevolking moest er achter staan.

MICHAEL:

Wat bedoel je?

SONJA:

Ze moesten die oorlog in Irak toch gaan voeren? Voor 9-11 was de meerderheid van de Amerikanen tegen die oorlog. Daarna kon het niet snel genoeg gaan. Take away the threat!

MICHAEL:

Je bent echt heftig in de seventies blijven hangen, meisje. De Vietnamoorlog is allang voorbij hoor.

SONJA:

Jij bent juist blijven hangen. Die yankees manipuleren de hele wereld, inclusief die moslimfundamentalisten. En waat je waarom? Omdat hun enige motto is: rijk zijn, rijk blijven en nog rijker worden. En wij zitten daar als Europa een beetje slap tussenin. Nou jongen, ik heb nieuws voor je: wij worden het slagveld van de eenentwintigste eeuw. Die slag gaat hier gestreden worden.

MICHAEL:

Nou, dat vind ik wel erg.... sorry.

Hij rolt van haar af. Het gaat niet.

SONJA:

Wat nou?

MICHAEL:
Sorry. Heb ik wel vaker de laatste tijd. Heeft niks met jou te maken.

SONJA:
Lul.

Ze loopt weg. Sam komt naast Michael zitten.

SAM:
Hai.

MICHAEL:
Hai.

SAM:
Dat was mijn vrouw.

MICHAEL:
Dat hoef ik niet te weten.

SAM:
Ik zeg het je toch.

MICHAEL:
Nou dan weet ik het nu.

SAM:
Het ging niet hè?

MICHAEL:
Nee. Ik voelde geen liefde.

SAM:
(lacht) Kom je daarvoor dan?

MICHAEL:
Zonder liefde kan ik het niet.

SAM:
Weet je wat het met jou is? Je lult teveel. Daar houdt ze niet van.

Sam en Michael staren voor zich uit. Stilte die wordt overgenomen door muzak uit de volgende scene.

SCENE VIER. SUPER SIZE WORLD

Een jongeman kleedt zich aan. Praat voor zich uit.

YUSUF:

De mensen weten van niets
Ze zijn onwetend en onnozel
Ze stropelen als mollen
Door de donkere gangen van hun bestaan
Zijn ze dan niet gewaarschuwd
Lezen ze dan geen kranten
Hebben ze geen gevoel voor gevaar?
Dit is een zieke wereld
Een wereld aan het einde van zijn bestaan
Op de diepe bastonen van een explosie zal dit eindigen
Kijk ze lopen de vetzakken
Ongelukkig met de blik op oneindig
Ipod in het oor, telefoon in de hand
Alles in bezit en daardoor bezitsloos
Een decadente kapotte wereld
Alle vette mensen moeten dood
Vet van lijf, vet van gedachten
Hun spek wil ik opblazen
Hun dikke westerse poten
Hun peervormige buiken
Ze moeten eraan
Met hun affiches vol draadjesonderbroeken
Met hun gladjakkers die je miljoenen in de loterij beloven
Met hun.... shit....
Dit is een wereld die het waard is vernietigd te worden.

STEM:

Goed, dank je.

SCENE VIJF, ONDERTUSSEN, IN EEN VILLA IN LAREN.

Een stel rijke mensen bij elkaar in een villa in Laren. Er zijn ruimschoots hapjes en drankjes. Geroezemoes. Harald, een stevige vijftiger, tikt tegen zijn glas.

HARALD:

Ik wil een toast uitbrengen! Op een veilige wereld.

ALLEN:

Op een veilige wereld.

MARTHA:

En op een veilige toekomst voor onze kinderen.

JANINE:

Op een wereld zonder smeerlappen.

ALLEN:

Op onze kinderen.

Ze drinken. Robert loopt naar Harald.

ROBERT:

En of je gelijk hebt Harald. Ik heb anti-terrorisme-poortjes rond mijn hele huis laten aanbrengen. Ze komen er bij mij echt niet in, die klote-arabieren. Of wat het dan ook mogen zijn.

JACK: *(komt erbij)*

O, maar als ze je willen hebben, dan vinden ze je hoor. Ze dringen je slaapkamer binnen, ze slepen je uit je bed en voor een camera wordt je met een roestig broodmes onthoofd.

HARALD:

Je bent te negatief Jack. Natuurlijk kun je jezelf beschermen. Je moet je personeel goed screenen, dat wel natuurlijk en zonder kogelvrije auto moet je ook de autobahn niet meer op, maar verder... ik steek elke cent in mijn persoonlijke veiligheid.

JACK:

Grappig eigenlijk, dat je al het geld dat je verdient hebt nu moet investeren in je eigen bescherming.

HARALD:

Vind jij dat grappig?

JACK:

Ironisch, ja.

HARALD:

Het is noodzakelijk, naieve klootzak.

ROBERT:

Harald...

HARALD:

Nee, bemoei je er niet mee Robert. Jack hier denkt dat een engeltje hem altijd zal beschermen. Gewoon omdat hij er niet in gelooft. Omdat hij door z'n vieze linkse verleden denkt dat terroristen hem over zullen slaan. 'Ho jongens, deze niet, hij heeft jaren groen links gestemd!' Nou Jack, jouw geld stinkt net zo als het mijne hoor.

JACK:

Dat is het niet.

HARALD:

Wat is het dan?

JACK:

Ik denk dat ik het met ze eens ben. Dat ik ze begrijp.

ROBERT:

Wie? Die bommengooiers? Die moordenaars?

JACK:

Ja. En ik denk niet dat het zomaar moordenaars zijn. Het zijn vaak gewone mensen met iets teveel fantasie.

HARALD:

Nog even en ik moet je vragen mijn huis te verlaten.

ROBERT:

Wacht even Harald. Luister 's eens keer naar een standpunt van een ander. Hoezo teveel fantasie?

JACK:

Zij stellen zich een betere wereld voor. Een andere wereld. Kun jij dat? Heb jij zoveel fantasie?

ROBERT:

Eh nou ik...

JACK:

Het is moeilijk, dat weet ik. Maar dit zijn mensen die nog ergens van dromen.

HARALD:

Hou op met je slappe gelul man! Zakkenwasser.

JACK:

O, sorry dat ik een mening heb.

ROBERT:

Ik heb m'n inrit laten verleggen, trouwens.

HARALD:

Oja, hoezo?

ROBERT:

Betere postcode.

Ondertussen, Martha en Janine staan apart.

MARTHA:

Is Robert ook alleen maar over beveiliging bezig?

JANINE:

Vreselijk. Hou op. Soms denk ik dat het zijn leven is geworden.

MARTHA:

Wat?

JANINE:

Bang zijn en daaroverheen schreeuwen.

MARTHA:

Bij Harald is het nog veel erger. Die is niet bang. Die geniet ervan.

JANINE:

Hoe bedoel je?

MARTHA:

Hij heeft eindelijk weer iets om voor te leven. Na z'n wijncollecties, z'n eigen radiozender en het overzetten van al z'n langspeelplaten op cd en daarna op dvd heeft ie nu het terrorisme. Ik weet het niet, maar soms heb ik het gevoel dat dat hem weer meer opwindt dan ik.

JANINE:

Dat zal toch niet?

MARTHA:

Soms liggen we 's nachts in bed en noemt hij me mijn kleine geile 'Bin Laden'.

JANINE:

(ontzet) Nee!

MARTHA:

Dat is een grapje.

Ze lachen.

JANINE:
Ik vind dat trouwens een knappe man.

MARTHA:
Harald?

JANINE:
Bin Laden. Die ogen. Die vastberadenheid. Als je hem ziet lopen dan zie je dat hij heel goed weet wat hij wil en waarom.

MARTHA:
Daarom gaan ze winnen.

JANINE:
Ze?

MARTHA:
Zij weten wat ze willen. Wat ze niet willen. Ze hoeven geen wereld meer waarin de graven steeds breder moeten worden omdat de mensen steeds dikker worden.

Korte stilte.

JANINE:
Zou het helpen als ik moslim werd Martha? Zou ik dan op een of andere manier gespaard worden?

MARTHA:
Ik weet 't niet Janine, ik weet 't niet...

JANINE:
Nee, ik had zo iets van, ik bedoel, ik wou dat ik ook een burka kon dragen.

MARTHA:
Zo'n soepjurk?

JANINE:
Weet je, je kan je afvragen of dat niet veel vrouwvriendelijker is.

MARTHA:
Doe normaal, je kan niet eens ademen in zo'n ding. En je ziet alleen iemands ogen!

JANINE:
Dat bedoel ik. Niemand die naar je tieten staart, of je kont.

MARTHA:

Maar die heb je net voor zoveel geld hebt laten opknappen! Het is totale onderdrukking! Weet je wat 'islam' betekent? Onderwerping!

JANINE:

En wat dacht je van al die anorectische meisjes die zich hebben onderworpen aan het westers kapitalistische denken?

MARTHA:

Jij had nooit politicologie moeten gaan studeren.

JANINE:

Ik denk dat ik er een koop voor de dagen dat ik me niet zo ok voel. Ga ik lekker in dat ding over straat. Geen last van mannen.

MARTHA:

Nee, dat is wel een voordeel. (*denkt even na*) Heb jij nog last van mannen dan?

Terug naar de mannen. Harald is inmiddels in een soort oorlogstemming.

HARALD:

We hebben al te lang afgewacht. Eigenlijk moeten we een soort club oprichten. Een club van waakzame mannen. Wij checken de treinen. Wij staan bij elke metroingang. Wij schaduwen verdachte individuen. We kunnen niet alles aan de BVD overlaten. Als nou alle goedwillende mensen meedoen, dan heb je dus een leger van miljoenen. Daar kan geen terrorist tegenop.

JACK:

Een soort Sicherheitsdienst?

ROBERT:

(*sussend*)

Jack, je bent op bezoek.

JACK:

Jawohl mein fuhrer.

HARALD:

Donder toch 's op met je vergelijkingen met naziduitsland! Zie je dan niet dat de vijand totaal van gedaante is veranderd? Dat ze onze manier van leven haten? Ons geld, onze manier van relaties hebben, ons entertainment, ons voedsel, onze scholen, onze kinderen, onze ouders, ons. Er is geen enkel respect Jack, geen enkel voor wat wij in eeuwen beschaving hebben bereikt.

JACK:

Als je begint met dat wij-zij denken is...

HARALD:

Daar zijn zij mee begonnen! Zij! Niet wij! Schuif me dat verdomme niet in de schoenen!

ROBERT:

Iemand nog een borrel? Jack? Harald?

MARTHA:

Hou het een beetje gezellig, alsjeblieft. Alsjeblieft, het is al zo'n kutleven!

HARALD:

(verbaasd)

Kutleven? Hebben wij een kutleven? Vind jij dat? Vind jij dat Martha?

Martha zwijgt. Pijnlijke stilte.

JACK:

Mag ik een kleine bekentenis doen?

HARALD:

By all means.

JACK:

Mijn leven is leeg en zinloos. Alleen masturbatie houdt me nog op de been, eerlijk gezegd. Ik had verwacht deel uit te maken van een revolutionaire artistieke beweging, zoiets als cobra, met gelijkgestemde zielen over de hele wereld. Een groter iets dan alleen maar mijn miezerige zelf.

HARALD:

Verwachtingen zijn levensgevaarlijk. Die veroorzaken oorlogen, geweld, doodslag. Verwacht niks en je zult een gelukkig mens zijn.

JACK:

Een dode. Iemand die niks meer verandert aan wat dan ook.

ROBERT:

Als je eenmaal kinderen hebt is het veel moeilijker om radicaal te zijn.

JACK:

Behalve als je voor die kinderen een andere wereld wil maken.

JANINE:

Dat vind ik dus eng!

JACK:

Wat?

JANINE:

Zoals je dat zegt. 'Een andere wereld maken'. De meest walgelijke slachtingen uit de geschiedenis zijn onder dat mom gepleegd. Stalin, Mao, de hele teringzooi.

ROBERT:

Doodt al je tegenstanders en je zult op een dag gelijk hebben.

MARTHA:

Confucius?

ROBERT:

Nee. Robert. Ik kan best filosofisch zijn hoor.

HARALD:

Niet te vaak doen he Robert, niet te vaak.

Ze lachen. Er wordt weer ingeschonken.

SCENE ZES, DE NADELEN VAN KAAS

Michael en Sam zitten te praten.

SAM:

Ik ben moe Michael.
Ik moet naar de wc.
Kan ik even bellen.

MICHAEL:

Ik loop wel met je mee.
En bellen vind ik niet zo'n goed idee.

SAM:

Laat maar.
Jij hebt iemand nodig die naar je luistert, dat ben ik.
Goed, ik luister naar je.
Maar jeezus, wat levert het nou op, als je Balkenende neerknalt.

MICHAEL:

Heel veel.
De regering zal vallen.
Nieuwe verkiezingen.
Het land in beweging.
Een teken aan Amerika.

SAM:

Ik bedoel, knal dan Bush kapot.
Dan verander je echt iets.

MICHAEL:

Daar kom ik toch godverdomme nooit bij?
Naieve lul.
Ik ga *hier* iets veranderen.
Als ze stront in je achtertuin gooien haal je dat toch ook eerst weg?

SAM:

En je eigen leven?
Je dromen?

MICHAEL:

Ik heb alleen nog maar nachtmerries Sam.
In tegenstelling tot jou maak ik me wel druk over wat er gebeurt in de wereld.

SAM:

Ja, nee, daar ben ik mee gestopt.
Dat messiascomplex. Of ik overal iets aan kan doen. Bullshit.

MICHAEL:

Jij maakt de fout om te denken: o Nederland, onschuldig.
Maar we doen gewoon mee!
We leveren troepen, wapens, morele steun.
Maar ik wil het niet meer.

SAM:

Wat niet meer? Wat niet meer Michael?

MICHAEL:

Niet langer in m'n veilige goedverwarmde goed gemeubileerde etage toekijken hoe aan de andere kant van de wereld mensen bij bosjes de lucht in worden geblazen, hoe hun huizen omver worden gereden door bulldozers, hoe hun kinderen sterven aan hongersnood of dorst of uiteengereten worden door verdwaalde clusterbommen.... Hoe hun vrouwen verkracht worden, hoe hun hele infrastructuur naar god gaat... in naam van ONZE democratie, ONZE waarden en normen, ONZE dollars en euro's. Omdat WIJ denken dat WIJ alles beter weten. En weet je wat het enige is wat helpt? De oorlog hierheen halen. Hij gaat dood, JP, dood!

SAM:

Weet je, je zou dit op moeten schrijven.

MICHAEL:

Wat nou opschrijven.

SAM:

Hier zit een boek in. Of een documentaire. Jij kan de Nederlandse Michael Moore worden.

MICHAEL:

Neem me niet in de zeik!
En zoek niet overal meteen een toepassing voor.
Engagement... o leuk, schrijf er maar een boek over!

SAM:

Ik neem je niet in de maling.

MICHAEL:

Weet je wanneer ik definitief besepte dat ik aan de foute kant stond?
Bij die beelden van Saddam Hussein.
Dat ze hem eindelijk hadden gevonden in een of ander tunneltje.
Dat we die beelden meteen moesten zien.
Dat er zo'n houten spateltje onder z'n tong werd geschoven.
Dat felle licht op die verwilderde baard, die bange ogen.
Ze wilden ons de duivel tonen maar op dat moment wist ik: dit is een van de smerigste propagandaoffensieven van de laatste twintig jaar.
Ik vond het vernederend. Ik had medelijden met die man!
Wie de ex-president van een land zo laat zien zegt eigenlijk: het kan ons geen ene fuck schelen wat jullie denken, *wij* zijn de baas. Vette middelvinger.

SAM:

Neem nou niet kwalijk.

Die vent was een moderne Hitler.

De manier waarop hij de Koerden koelbloedig heeft vergast.

Die man was een dictator Michael.

Z'n verdiende loon dat ie zo'n stokje in z'n keel geduwd kreeg.

Hij moest weg, hij wilde nucleaire raketten maken.

MICHAEL:

Dat willen zij je doen geloven Sam!

Dat was toch allemaal gelul.

De toestand is nu toch veel gevaarlijker.

En Balkenende huppelt erachteraan.

Dat vind ik eigenlijk nog erger, niet het zelf bedenken van die hele smeerlapperij, nee er glimlachend naast gaan staan en zeggen: mag ik ook meedoen, mag ik ook meedoen?

SAM:

Maar Irak was toch... is toch...

MICHAEL:

Gaat het daar nu beter? Wou je dat zeggen? Er is een godsdienstoorlog uitgebroken, die krijgen we hier ook nog. Maar ze voelen het wel als het gebeurt.

SAM:

Als wat gebeurt?

MICHAEL:

Als die klootzak rillend in een plas bloed ligt en om genade smeekt.

Dan zal ik zeggen: nee en hem de bril van het hoofd slaan.

Je gelooft me niet he?

SAM:

Jij bent hier te zachtvaardig voor. Ik ken je. Jij huilt bij tekenfilms.

MICHAEL:

Ik heb getraind. Ik kan dit. Onderschat mij niet Sam! Onderschat mij niet!!!

SAM:

Oke...

Stilte.

SAM:

Ik krijg honger.

MICHAEL:

Honger?

SAM:

Dat heb ik altijd.

Als ik 's nachts nog laat op ben krijg ik altijd trek.

Heb je iets in huis, leverworst of zo?

En kan ik Marieke even bellen?

MICHAEL:

Ik heb wel een stuk kaas of zo.

Blijf even zitten.

Michael loopt weg. Sam wil iets doen, maar weet niet wat. Staat op, gaat weer zitten. Draait een nummer op zijn gsm, krijgt geen verbinding.

SAM:

Verdomme...

Michael komt terug met een plankje met daarop stukjes kaas. Zet het neer.

MICHAEL:

Kaas is trouwens niet zo goed voor je ontlasting. 't Wordt er draderig van, denk maar aan kaasfondue.

SAM:

Nou, je weet m'n smaakpappillen weer behoorlijk te prikkelen.

MICHAEL:

Ik zeg alleen dat je uit moet kijken wat je eet. Sowieso verteert alles wat je 's nachts eet niet meer. Word je wakker met zo'n klont in je maag. Een draderige, onverteerde bal.

SAM:

Ja dank je. Dat is genoeg informatie voor nu.

Sam eet een blokje kaas.

MICHAEL:

Zie jij de oude... contacten nog?

SAM:

Nee, dat is een beetje misgelopen. Geen tijd.

MICHAEL:

Met de kiddies?

SAM:

Nou ze slokken een hoop tijd op. En jij, zie jij nog mensen?

MICHAEL:

Ik heb nu een doel in m'n leven Sam.

SAM:

Ja... Ja, dat idee kreeg ik al.

MICHAEL:

Elke dag dat die man nog langer levend rondloopt schaam ik me
Nederlander te zijn

Elke dag dat hij glimlachend de vermoorde onschuld speelt schaam ik me

Ik wil dat niet voelen

Het is tijd een einde te maken aan dat gevoel.

SAM:

Maar...

MICHAEL:

Morgen Sam, morgen.

Ze kijken elkaar aan.

SCENE ZEVEN, ADEMANGST.

Simon staat te bellen, zwetend.

SIMON:

(angstig)

Hallo?

Hallo?

Bent u daar nog?

Ik hoor u niet meer ademen.

VROUWENSTEM:

Ja, ik ben er nog.

SIMON:

U mag niet zomaar ophangen.

VROUWENSTEM:

Er zijn nog meer mensen die bellen.

Ik kan niet exclusief met u...

Er zijn nog anderen die...

SIMON:

Die moeten wachten godverdomme!

Sorry. Ik heb het u toch uitgelegd?

Als u niet naar me luistert heb ik het idee dat ik niet meer besta.

VROUWENSTEM:

Goed, ik luister. Vertel me dan je naam.

SIMON:

Liever niet.

VROUWENSTEM:

Dan moet ik ophangen.

Ik kan een anonieme stem niet helpen.

SIMON:

Simon. Ik ben Simon. En jij?

VROUWENSTEM:

Sonja.

SIMON:

Is dat een pseudoniem?

Dat doen jullie toch altijd?

SONJA:
Nee, dat is mijn echte naam.

SIMON:
Sonja?

SONJA:
Ja.

SIMON:
Sonja?

SONJA:
Ja?

SIMON:
Een stad. Midden van het land. Amersfoort, Utrecht, zoiets.

VROUWENSTEM:
Een stad, ik zie het voor me. En dan?

SIMON:
Tien mannen. Nee, negen mannen, een vrouw. Ze komen van vier kanten het station in. In tweetallen. Geen explosieven dit keer. Gif. Mensen stikken langzaam, de wereld wordt blauw dan zwart dan grijs.

SONJA:
Simon? Simon? Het lijkt me beter als je even binnenloopt bij het dichtsbijzijnde politiebureau...

SIMON:
Bitch!

Hij hangt op.

SONJA:
Shit.

SCENE ACHT, IN DE PARENCLUB.*Sonja met Michael.*

SONJA:

Wanneer ik zap?

Mijn zaptmoment

ik kan heel lang blijven kijken

een uitgehongerd kindje met vliegen rond de ogen

geen probleem

een brandende militair, gillend om genade

ook geen probleem

maar waar ik dus echt godverdomme niet meer tegen kan

zijn die schijnheilige koppen van de 'wereldleiders'

als ze weer 's per ongeluk het verkeerde huis hebben gebombardeerd

als ze per ongeluk weer 's een heel gezin hebben vermoord

behalve een

er is altijd een overlevende

een trieste vrouw

die roept: mijn baby, mijn ouders, mijn kinderen

en dan hard cut naar blair of bush of balkenende

de pontius pilatiussen van deze tijd

die hun handen in onschuld wassen

er is een fout gemaakt, sorry

of: wij waren verkeerd ingelicht

blair is de ergste

omdat hij sympathiek blijft

hoe ik ook mijn best doe hem te haten

hij blijft sympathiek

dan zap ik

om dat niet te hoeven voelen.

Sam komt erbij.

SAM:

Ze is toch niet weer over het verzameld wereldleed begonnen hè?

Sam, Sonja en Michael vrijen met z'n drieën. Het gaat er onhandig aan toe. Nadja komt erbij staan.

NADJA:

Kan ik hier schoonmaken?

SAM:

Wij zijn bezig ja. Kun je dat niet zien!

NADJA:
Het spijt me.

SAM:
Een beetje service alsjeblieft, kan dat ja? En een beetje privacy. Wij hebben ook gevoelens, ja! Wij kennen ook schaamte. Rekening houden met andere mensen, moeilijk hè!

NADJA:
Ik zeg toch sorry!

Nadja huilt. Sam troost haar.

SAM:
He, je bent nieuw hier hè. Rustig maar. Ik begrijp het wel. Als je dit niet gewend bent is het ook raar.

Ondertussen praat Sonja met Michael.

SONJA:
Ik ben zo soms zo gefrustreerd. Omdat ik niks doe. Gewoon niks.

MICHAEL:
We zouden iets moeten doen aan een hoop dingen maar waarom zouden we? Ik ben eigenlijk best tevreden met mijn leventje.

SONJA:
Maar je noemt het een leventje.

MICHAEL:
So what?

SONJA:
Niet een *leven*, nee een *leventje*, je geeft toe dat je je met iets kleins tevreden stelt, dat je had gehad op meer maar dat je moet aanvaarden... niet zo trekken! Die dingen kunnen los!

MICHAEL:
Dat dit het is ja. Dat aanvaard ik. Ook ik ben een burgerlul geworden, ja. Volgens mij is daar de hele maatschappij voor bedoelt, dat je langzaam wordt getraind in het burgerdom.

SONJA:
Je bent cynisch.

MICHAEL:
Nee realistisch. Ik zie de dingen zoals ze zijn.

SAM:
Jongens, we krijgen nu toch niet die hele realisme versus cynisme discussie? Zeg. Dit is Nadja. Ze werkt hier. Maar ze is ook wel voor iets in.

NADJA:
Niet echt.

SAM:
Wel. Dat ben je wel. Konijntje.

Sam lacht. De anderen lachen niet mee.

SONJA:
Zo kun je niet doen Sam. Ook niet tegen mensen uit het voormalig oostblok.

SAM:
Hoezo? Je ziet toch dat ze geil is? Dat ben je toch Nadja?

NADJA:
Rot op!

Nadja maakt zich los en loopt weg.

SONJA:
Dat was dus echt zo fout op alle levels Sam.

SAM:
Ja bespaar me je gepreek! Ze wou, dat zag ik.
En dan terugkrabbelen. Typisch oosturopees.

SONJA:
Ze wou niet Sam. Niet.

SAM:
Jezus, dan wou ze niet. Nou en? Dan is het pech.
We zijn hier toch voor ons plezier?
Maak toch niet altijd van alles zo'n probleem jij.
Ik ben hier om te relaxen ja!
Re! Laxen!

SONJA:
Ga je mee Michael?

MICHAEL:
Hmm ja, goed.

Michael en Sonja lopen weg.

SAM:
Ho wacht effe! Een keer met een ander hadden we gezegd! Niet twee keer!
En ik heb nog niemand gehad! Ik nog niemand!

Sam zit in zijn eentje. Is goed pissig.

SAM:

Verdomme...

SCENE NEGEN, OBSERVATIE

Yusuf en de psychologe zitten vlak bij elkaar, hebben geen contact.

PSYCHOLOGE:

Tsja.... wanneer ga je die lijn over hè?

Wanneer voer je gewapende actie?

Wanneer ga je van stenen gooien over naar jezelf opblazen?

Daar zijn best factoren voor aan te wijzen, hoor.

Frustratie over nutteloos vreedzaam protest.

Conflicten met de politie.

Stelselmatige discriminatie, in winkels, bij discotheken, op school.

Allemaal factoren, maar ze verklaren niet waarom de een de stap wel zet en de ander niet.

YUSUF:

O, je hebt er van die gasten bij

Ook in ons groepje

Gasten met grote bekken

Weten altijd precies te vertellen hoe alles moest

Wat we moeten doen

Welke acties

Tegen wie

Maar als het er echt om gaat durven ze niet

‘nee, ik wil geen mensenlevens nemen’

haakten ze af

kon je weer opnieuw beginnen

gasten met grote bekken heb je niks aan

het gaat om lef

het lef om door te zetten.

PSYCHOLOGE:

Ik heb geprobeerd met hem te praten

Contact te leggen

Ben ik goed in

Contact leggen

Bij hem kwam ik nergens

Sloot me gewoon buiten

Zoals je een tvkanaal uit kan zetten.

YUSUF:

Die mensen hebben mij niks te vertellen.

Hun wetten zijn niet de mijne.

Ik zie hun monden bewegen, maar ik hoor niets.

PSYCHOLOGE:

Ze worden actief benaderd hè, die jongens.

Dat geeft ze een gevoel van trots.

Ze zijn nodig, ze zijn gewenst.

Ze hoeven zich niks meer af te vragen hè.
 Dat moet een geweldig gevoel zijn.
 Zoeken we dat niet allemaal?

Stilte.

YUSUF:

Ik vraag me niet af of iets goed is of slecht.
 Ik weet het.
 Ik weet wat rechtvaardig is.
 Dat is aangeboren in mij.
 Ik kan het zien.
 Wat mij verbaasd is dat verder bijna niemand het ziet.
 Er schijnt een gidsend licht in de wereld, dat zie ik.
 Door dat licht zie ik precies wat verrot is en wat niet.
 Wat verrot is moet je uitroeien.
 Maar niet met haat.
 Daar heeft het niks mee te maken.

PSYCHOLOGE:

Uiteindelijk is het ongefundeerd hè
 Die haat
 Die haat is in feite zelfhaat
 De vernietiging van het zelf
 Het is voor deze jongens makkelijker
 Een einde te maken aan alles
 Dan nog langer verscheurd te zijn
 Dus haat...
 Ik weet het niet
 Nee, haat is het niet.

YUSUF:

Ik ga ze terugpakken, de mensen die ons leven slopen.

Yusuf loopt weg.

SCENE TIEN, TWEEDE WATERSNOODSRAMP

Robert, Jack en Harald praten.

HARALD:

Even een gezelschapsspel, jongens. Het heet: als ze toeslaan, waar slaan ze dan toe?

JACK:

Op Schiphol, Utrecht?

HARALD:

Nee, Robert?

ROBERT:

Weet ik veel, het CS, de Dam?

HARALD:

Dat denk ik dus niet. Waar waren de vorige aanslagen? In het hart van de cultuur van Amerika, van Spanje, van Engeland. Daar tref je een volk het hardst. Daar pakken ze je. Ze kiezen het symbolische hart van een land en een cultuur. WTC? Hart van de Amerikaanse kapitalistische wereld. Pentagon? Idem dito. De metro in London? Hart van de Engelse samenleving, heeft in de tweede wereldoorlog mensen gered. En waar ligt het hart van de Hollandse cultuur?

ROBERT:

Eh, de keukenhof? Madurodam?

HARALD:

De deltawerken imbeciel. Als je echt impact wil hebben in Nederland moet je de deltawerken opblazen. Dan is het klaar met ons gevoel van veiligheid. Waar zijn Nederlanders het bangst voor?

ROBERT:

Moslims?

HARALD:

Water! Wij vechten al eeuwen tegen het water. Ze gaan voor een tweede waternoodsramp zorgen jongen, ik weet het gewoon. En daarom ga ik hele kleine gepantserde bootjes op de markt brengen, compleet met overlevingspakket. Zodra het water het land binnenstroomt ga je gewoon in dat bootje op je dak zitten en je bent veilig. Wapens aan boord, eten, alles.

JACK:

Gaat dat kosten?

HARALD:

Alleen voor de zeer rijken Jack, jongen. Maar maak je geen zorgen. Als het zover is mag jij met mij mee hoor.

JACK:
Verdomme, wat een opluchting.

HARALD:
Graag of niet Jack. Graag of niet.

Stilte.

HARALD:
Het wordt tijd dat je kiest Jack.

JACK:
Wat?

HARALD:
Waar je staat. Het wordt tijd dat je kiest.

JACK:
Zijn er nog tacochips?

Stilte.

SCENE ELF, VLUCHT

Simon loopt met zijn telefoon rond.

SIMON:

Ik hoor een vreemd blietje in de tram
Is dit dan het moment?
Ik begin te trillen over mijn hele lijf
Mijn bovenlip is een snor van zweet
Maar er gebeurt niets
ik hoor een klikje
dat is de ontsteking
ik zie mijn leven voor mijn ogen
hoe ik opgroeï
mijn broer
mijn vader mijn moeder
er gebeurt nog steeds niets
er gebeurt niets...
luister je nog?

VROUWENSTEM:

Vertel's, wat is er gebeurd?

SIMON:

Waarom luistert u mij af?
Ik heb u niet gebeld.

VROUWENSTEM:

Dat is niet meer nodig. Ik hoor je zo wel.
We hebben een soort van open verbinding.

SIMON:

Oh.... oh, oke.

VROUWENSTEM:

Waar zit je nu? Ik hoor vreemde geluiden op de achtergrond.

SIMON:

Dat kan kloppen.

VROUWENSTEM:

Waar ben je dan?

SIMON:

Ik ben gevlucht ja, en daar ben ik niet trots op. Ik dacht, weet je, ik dacht als ik niet in die
kutstad blijf en niet met het openbaar vervoer reis dan kunnen ze me nooit pakken. Weten ze
me niet te vinden. Ik zal mezelf anoniem maken. Ik wil niet een van de slachtoffers zijn. Ik

wil wachten, tot alles is overgewaaid. Dan kom ik weer tevoorschijn. Bij de wederopbouw. De nucleaire wind zal door mijn haren waaien, maar ik zal dapper doorscheppen. Dijken zullen verrijzen, landschappen worden opnieuw gevormd, Nederland zal weer heel worden!

VROUWENSTEM:

Wat is er kapot dan?

SIMON:

Alles! Wat mij betreft alles! Ik zie een andere werkelijkheid weet je. Ik zie lachende schedels onder de gezichten. Ik zie ogen die druipen van het bloed. Ik zie lijven vol glasscherven. Heb ik dat gedaan? Denk ik dan. Heb ik dat gedaan?

VROUWENSTEM:

Wil jij dat soort dingen doen?

SIMON:

Wat is dat voor een kutvraag! Stel me niet zulke kutvragen! Jij moet me niet zulke kutvragen stellen!

VROUWENSTEM:

Niet ophangen. Niet...

Simon hangt op.

SCENE TWAALF, BREEKPUNT

Janine spreekt met Martha.

MARTHA:

Ik heb echt bewondering voor jou Janine, weet je dat?

JANINE:

Doe niet zo raar. Hoezo?

MARTHA:

Nou hoe je dat allemaal doet, wat je doet. Hoe doe je dat allemaal?

JANINE:

Waar heb je het over Martha?

MARTHA:

Nou al die verschillende dingen tegelijk. Werk, relatie, hobbies. Ik snap niet hoe jij dat kan. Ik moet me echt focussen op een ding, en dan nog is 't echt volkomen chaos. Of er in mijn hoofd iemand voortdurend aan allemaal verschillende hendeltjes trekt.

JANINE:

Maar jij hebt kinderen. Dat is gewoon het hele verschil.

MARTHA:

Ik had het nooit moeten doen. Nu heb ik niet alleen Harald, maar ook twee zoons die op hem lijken.

Ze lachen. Harald en Robert komen aanlopen.

HARALD: *(slaat op krant)*

Moet je dit nou zien: Nederland paradijs voor mogelijke aanslagplegers.

ROBERT:

Fantastisch. Ben weer trots op 't vaderland.

HARALD:

Ja, en gelukkig zijn er in Nederland van die handige risicokaartjes, die je op je gemak kan bekijken. Als je bijvoorbeeld in Velsen aan de Wenkenbachlaan 1 de botlegtank van DSM-agro opblaast, dan heb je als schade 's effe kijken, ja hoeveelheid 620 ton, effect: giftig en brandbaar en effect afstand: 2500 meter.

ROBERT:

(cynisch)

Fantastisch toch, van de Nederlandse regering, die service aan terroristen.

HARALD:

Wat ik niet begrijp is dat ze die explosieven er niet meteen bijleveren.

ROBERT:

'Beste terrorist. Hierbij de benodigde vernietigingswapens om het hart van Nederland te laten ontploffen. Veel succes en plezier bij uw activiteiten. Groetjes, de regering.'

HARALD:

Die zakkenwassers van een Balkenende en een Zalm. Houten poppen zijn het allemaal.

ROBERT:

Donner is een zombie.

HARALD:

Remkes... een zombie!

ROBERT:

Daar moeten we het niet van hebben. We moeten ons eigen plan trekken.

HARALD:

Ik dacht naar Aruba te gaan. Daar stikt het wel van de negers, maar die gooien tenminste niet met bommen.

Jack komt aanlopen.

JACK:

(ironisch)

Het zijn soms net mensen.

ROBERT:

En jij dan, waar ga jij heen?

JACK:

Ik heb nog geen plannen, maar ik heb wel's gedacht aan Curacao.

HARALD:

Precies. Als je het geld hebt blijf je toch niet hier? Je gaat toch niet met je reet op een verstopte vulkaan zitten wachten tot ie openbarst?

Ondertussen praten Janine en Martha in de tuin met elkaar.

JANINE:

Zou je ooit plastische chirurgie doen? Ik bedoel, bij jou zou ik het begrijpen. We worden ouder Martha en wat vroeger fier overeind stond hangt nu slap omlaag. We zijn vellen genaaid rondom een stel vergelende botten, Maartje.

MARTHA:

Is dat op de een of andere manier bedoeld als compliment? Of is het lullig doen nu al begonnen? Het is nog geeneens half vijf. En ik voel me geen oud vel bungelend rond botten. Ik voel me vitaal, levendig. Verdomme, ik tennis nog.

JANINE:

Ik bedoel gewoon, jezus... wat ben jij toch gevoelig. Maar jouw ogen, dat zie je toch zelf ook wel? Op een bepaald moment zullen die walletjes van vlees zover over je ogen heenhangen dat je praktisch blind zult zijn.

MARTHA:

Ik laat niet in me snijden.

JANINE:

Nou, ik heb er geen moeite mee. Ik ben blij met m'n borsten, nu. Net zo groot als Karen uit klas zes en sinds die tijd heb ik er al naar verlangd ook ooit zulke te hebben.

MARTHA:

Kom op zeg. Die twee rubberballen van jou zien er zo nep uit. Weet je hoe ze jou noemen op de bridge? Siliconenkit!

JANINE:

Nou, ik weet niet of je 't opvalt, maar elke man staart ernaar.

MARTHA:

Omdat het er zo vreemd uitziet. Je tepels wijzen naar binnen! Dat is bij geen enkele vrouw zo.

JANINE:

Jaloezie. Jouw kut hangt praktisch op je knieën.

MARTHA:

Hoe weet jij dat?

JANINE:

Gezien na 't tennissen, bij 't douchen. Daar kun je je aan laten helpen, weet je dat?

MARTHA:

Ach, kijk naar je eigen.

Ze zijn even stil. Horen de mannen praten.

HARALD:

En dan heb je nog de mazzel dat je het geld hebt om weg te gaan he? Stel je voor dat je hier moet blijven. Wil de laatste landgenoot het licht uitdoen?

ROBERT:

Jezus nee, ik ga niet alles opgeven wat ik lief heb.

JACK:
Ik blijf zo lang mogelijk hier. M'n vader woont hier nog.

HARALD:
Op een bepaald moment kom je niet meer weg hoor jongen, zit je er middenin.

Martha en Janine.

JANINE:
Martha, ik kan er niet meer tegen.

MARTHA:
Waartegen?

JANINE:
Dit leven. Het is zo vreselijk leeg. Schopenhauer zegt: verveling is de gesel van de rijken.

MARTHA:
Ach, Schoppenhauer...

JANINE:
Het is godverdomme waar! Als 's ochtends dit lichaam wakker wordt, als ik dit lichaam 's ochtends uit bed hijs dan weet ik niet waar ik ermee naartoe moet.

MARTHA:
Je hebt je fitness, je renclubje...

JANINE:
Dagvulling Martha. Om de dood niet onder ogen te hoeven zien.

MARTHA:
Ben jij het Janine?

JANINE:
Ja, hoezo?

MARTHA:
Je praat zo raar. Ik weet niet of ik een vriendin wil die zo... afzijdig praat. Jij kijkt naar de dingen. Dat is nooit goed. Je moet er deel van uitmaken. Heb je nog wel sex met Robert?

JANINE:
Hou op! Hou op! Hou op!

Janine gooit een paar glazen wijn kapot. Robert draait zich om.

ROBERT:
Godverdomme, wat doe je!

HARALD:

Geen glazen breken in mijn huis! Hou je teefje een beetje in bedwang Robert.

ROBERT:

Soms is ze een beetje getikt, sorry.

MARTHA:

Het gaat alweer, toch Janine?

JANINE:

Hmm, hmm. Het gaat fantastisch.

Ze staart voor zich uit. De mannen draaien zich weer af. Martha ruimt de rommel op.

HARALD:

Er zijn teveel vreemdelingen in dit land. Nee wacht nou even. Ik zal het beter zeggen. Er zijn teveel *vreemde* mensen in dit land. Mensen waarvan niemand weten wat ze precies doen, waar ze vandaan komen, wat hun levensdoel is. Maar wat wel duidelijk is: ze doen niet mee. Ze hebben geen zin in deze maatschappij. En dan niet in de ludieke zin van de dropout, nee, ze kennen de zegeningen van het kapitalisme en ze verzaken ze.

JACK:

Jij weet je racisme mooi in te pakken.

HARALD:

Fortuyn had door een Marokkaan vermoord moeten worden.

JACK:

Hoe kun je dat zeggen? Er had daar en toen een burgeroorlog kunnen ontstaan.

HARALD:

Des te beter. Die komt er toch. Dit is allemaal tijdverlies geweest.

JACK:

Lul niet man.

HARALD:

Ze moeten voelen waar de grens ligt. Zit aan onze mensen met je vuile poten en wij pakken jullie mensen. De bijbel, begrijp je? Oog om oog, tand om tand. Zo doen wij dat. Het werd natuurlijk wel moeilijker toen ze gingen patrouilleren, die baardmannen, maar gelukkig let de politie nog altijd meer op hun dan op ons. Wat voor kwaad kan een blanke middelbare man in de zin hebben, tenslotte?

JACK:

Dit is toch gewoon zo'n lekkere wraakfantasie van je hè?

ROBERT:

Heb ik ook hoor. Ik denk ook vaak: allemaal oprotten. Alles wat een hoofddoek draagt, alles wat zich vijf keer per dag vooroverbuigt in de richting van Mekka, alles wat ons niet lief heeft: ga, ga. Pak je koffers en ga terug. Of ga heen. Maar ga. Ga!

JACK:

Ik ga even een luchtje scheppen. Krijg het benauwd bij jullie.

Jack gaat.

HARALD:

Ik ben een contraterrorist, Robert. De tijd van handenschudden is voorbij, snap je?

ROBERT:

De tijd van het niet handen schudden bedoel je, haha.

Harold en Robert lachen.

HARALD:

En denk maar niet dat ik alleen sta. Er zijn genoeg van die Lonsdalejongens die met mij mee willen doen.

ROBERT:

En de politie?

HARALD:

Die steunen mij, stilzwijgend. Ze kennen mijn naam. Ze zeggen: wij kunnen zelf niet meedoen, maar we knijpen een oogje dicht als u met die benzinetank richting mekka loopt, haha.

ROBERT:

Nou Harald, op de mannen met lef!

HARALD:

Op de mannen met lef!

Ze heffen het glas en proosten geluidloos. Vanuit de verte kijkt Jack toe.

DE TIEN, GETUIGE

Simon in het halfduister. Loopt heen en weer.

SIMON:

Ik ga naar z'n huis toe. Ik kijk door het raam naar binnen. Het is kerst, hij zit met zijn kinderen rond de boom. Zijn vrouw komt binnen met schalen snoep. Zijn kinderen zijn te dik, zijn vrouw is te dik, hij niet. Er zit spuitsneeuw op de ramen. Ze hebben nog vier minuten te leven. Hij maakt een grap, zijn kinderen lachen. De jongste heeft rossig haar en een dromerige blik. De twee oudsten lijken op de man. Dezelfde harde mond. Hij deelt een pakje uit. Het is voor zijn vrouw. Ze hebben nog drie minuten. Ik doe een stap achteruit. Het rossige kind kijkt mijn richting uit. Ik leg mijn vinger over mijn lippen en glimlach. Hij knikt. De vrouw maakt het pakje open. Een collier, afkoop voor zijn overspel. Het glinstert en schittert in het licht van de tientallen kaarsjes als hij het haar omhangt. De kinderen maken ruzie over wie nu mag. Ze hebben nog een minuut en vijftig seconden. Ik doe nog een stap achteruit. De kleinste kraagt een cadeau. Met vingers ongeduldig van verlangen peutert hij het open. Een gameboy, de nieuwste versie. Hij vliegt zijn vader om de hals, dan zijn moeder en gaat in een hoek zitten met zijn aanwinst. Dit scherm is het laatste wat hij nog zal zien. Een minuut. De tweeling krijgt een cadeau. De vrouw begint te giechelen en hangt aan de man. Hij pelt zich los uit haar omhelzing. Ik doe nog een stap naar achteren. De twee oudsten maken hun cadeaus verveeld open. Boeken. Ze leggen ze naast zich neer. De man wil een nieuw pakje grijpen, de vrouw houdt hem tegen. Nu jij, zie ik haar zeggen. Ze pakt iets. Geeft het de man. Dan bevriest de tijd en valt uiteen in scherven. Het raam wordt uit de sponning gebleven, scherven dringen in mijn wangen. Te dichtbij gebleven. Er is geen gegil, geen gehuil, alleen de knal. De bom - hij ontploft.

VROUWENSTEM:

Dit zijn mensen. Onschuldige mensen.

SIMON:

Onschuld bestaat op dat niveau niet. Hoe komt iemand zo vet? Waarom heeft iemand twee auto's terwijl anderen amper een fiets kunnen betalen? Waarom kan iemand al die rotzooi voor z'n kinderen kopen terwijl kinderen in afghanistan, irak geen beenprothese kunnen krijgen?

VROUWENSTEM:

Simon, ik..

SIMON:

Hou toch je bek. Niemand is het ooit met me eens. Niemand luistert ooit naar me. Ik ben van een onbelangrijke generatie, mijn stem telt niet. Jullie luisteren niet verdomme! Tot het gebeurt. Dan gaan jullie vast luisteren.

VROUWENSTEM:

Tot wat gebeurt?

Stilte. In gesprekstoon.

SCENE VEERTIEN, OORZAAK EN GEVOLG.

YUSUF:

Ik ben van goede komaf.
Goed opgevoed.
Liefdevol.
Ja, ik zou het liefdevol noemen.
Mijn vader was een breed schild.
Hij ving de kogels voor me op.
Denkbeeldige kogels he.
Op een dag werd ik neergestoken.
Ruzie over m'n zusje.
Ik heb m'n vader nooit zo kwaad gezien.
De hele buurt is hij afgelopen, schuimbekkend.
Gelukkig heeft hij ze niet gevonden.

VADER:

Weet je, zo'n jongen verdient het beste.
Heb ik zelf nooit gehad.
Wat in mijn leven ontbrak wou ik hem geven.
Je doet het altijd fout.
Of je bent te hard. Of te zacht.
Ik ben te zacht geweest.
Ik had hem moeten smeden, maar ik boog hem.
Maar het is een goeie jongen.

PSYCHOLOGE:

De tijd is op hol geslagen.
Steeds meer mensen maken amok.
Moorden hun hele gezin uit.
Of alleen hun kinderen.
Zo bezien is terrorisme overal hè.
Een vader die z'n kind slaat: terrorisme.
Aanzetten tot.
Natuurlijk, er zijn verschillen in schaal
Maar het begint op huiskamerniveau.

YUSUF:

Op school kwamen ze naar mij toe
Als ze een werkstuk over de islam moesten maken.
Ik vond het leuk om ze te helpen.
'Goh, en hoe zit dat dan met dat bidden?'
'Mogen jullie je verjaardag vieren?'
'Is Allah dezelfde als God?'
Maar nadat ik ze geholpen had negeerden ze me.
Alsof ik ze had besmet.
Dat zette me aan het denken.

Ik was geen mens.
Ik was stof voor ze. Vervangbaar.

PSYCHOLOGE:

Wat je vaak bij die jongens ziet...
Een zoeken naar een eigen plek in de samenleving.
Ze staan op de breuklijn van twee culturen hè.
Dat geeft frictie.
Vergelijk het met overv elkaar heen schuivende aardeschollen.
En dan biedt het geloof helderheid.
Duidelijke rituelen.
Alles wat los zat in het leven van die jongens valt opeens op z'n plek.

YUSUF:

Ik heb een tijd als pizzakoerier gewerkt.
Vakkenvuller, tot ik te oud werd.
Krantenlopen.
Werk wat de andere jongens niet deden.
Die zaten thuis.
Werden verwend, speelden met hun PS.
Groeiden met hun reet vast aan de bank.

PSYCHOLOGE:

Ik begrijp dat wel, die behoefte om te *bestaan*.
Om gezien te worden, erkenning te krijgen.
Hebben we dat niet allemaal?
Zeker op die gevoelige leeftijd?

YUSUF:

Ik ben er nooit jaloers op geweest.
Op die andere gasten.
Ik zag hoe ze werden vetgemest.
Dikke meelwormen, altijd binnen.
Ik voelde mezelf scherp.
Ik was klaar voor... iets.

VADER:

Op een bepaald moment begon hij af te dwalen.
Dat merkte ik wel ja.
Kon ik hem niet meer bereiken.
Maar ik dacht dat dat normaal was.
Hij is in z'n puberteit dacht ik.
Dit gaat weer over.

PSYCHOLOGE:

Maar het is niet alleen voor de aandacht.
Ze lossen er een dilemma mee op.
Juist omdat ze overal tussenin staan,

Dit lost alle vragen op.
Op het moment dat de bom afgaat zijn zij thuis.

YUSUF:
Ik kwam een man tegen die me dingen vertelde.
Die me dingen uitlegde die ik altijd al vermoedde.
Het was als thuiskomen.

Een politieman verschijnt, half zichtbaar.

POLITIEMAN:
Het spijt me mevrouw, de tijd is om.

PSYCHOLOGE:
Dat is goed.
Hij zegt toch niks.
Ik heb hem geobserveerd.
Hij is volkomen toerekeningsvatbaar.

POLITIEMAN:
Ontoerekeningsvatbaar?

PSYCHOLOGE:
Toe. Toerekeningsvatbaar.
Luisteren jullie nog naar wat ik zeg?
Luisteren jullie nog?
Luisteren jullie überhaupt nog naar iets wat ik zeg?

Niemand geeft antwoord.

SCENE VIJFTIEN, POLONAISE

De mensen in de villa lopen vrolijk in een sliert achter elkaar aan, Harald voorop.

HARALD:

En rechtsaf bij oeteldonk he!

JANINE:

Haha Harald! Au, niet knijpen.

ROBERT:

Geen sex in de polonaise he! En zeker niet met mijn vrouw!

HARALD:

Kom op nou zeg, Ruud Lubbers mocht 't toch ook!

MARTHA:

Die is wel z'n baantje verloren.

ROBERT:

We kunnen wel voor een nacht ruilen, haha.

JANINE:

Sorry, ik word even een beetje misselijk.

Janine laat zich op een bank neerploffen. De sliert komt tot stilstand. Harald laat zich naast haar neerploffen.

HARALD:

Zeg, maar jij ziet er nog hardstikke vruchtbaar uit. Je zou jou echt geen vijftig geven.

JANINE:

Dank je. Ik ben 46.

HARALD:

Die benen van je. Prachtig voor een vrouw van jouw leeftijd.

JANINE:

Is dit nog steeds een compliment?

HARALD:

(raast door)

Ik bedoel, de meeste vrouwen van jouw leeftijd hebben echt van die paardenpoten met zo'n enorm zadel. Yihaa! Dat snap ik dan niet. Dat een vrouw zichzelf zo laat gaan. Eten, eten, taartje na taartje en ondertussen zitten die hele heupen vol strie.

JANINE:
Heb je jezelf wel eens bekeken?

HARALD:
Hoezo?

JANINE:
Die pens van je. Je lijkt wel een varken met een broek aan. Jij hebt ongetwijfeld zo'n witte reet met butsen die je 's nachts tegen je vrouw aanduwt en zo'n klein bruin pikkie. Alles aan jou drukt behoefte uit en je krijgt niks. Dat kun je zien, aan je gezicht Harald.

HARALD:
Hallo! Ik maak jou een compliment hoor bitch!

JANINE:
Je hebt ook hele waterige oogjes, valt me nu opeens op.

MARTHA:
Iemand nog punch?

ROBERT:
Even het nieuws zien. Kijken wat er nu weer verkeerd gaat in dit land.

HARALD:
We hebben alles. Alles! Ik snap dat klotecynisme niet! We horen bij de meest welvarende, meest sociale, meest gelukkige landen van de wereld. En wat doen wij? Klagen, godverdomme.

JACK:
Hoezo hebben wij alles?

HARALD:
O, ben jij d'r ook weer?

JACK:
Kijk eens om je heen! De ene zombie passeert de andere, op zoek naar het volgende niet te missen koopje. Wij zijn slaven van het consumentisme geworden Harald. We verdienen telkens meer geld maar we voelen ons alleen maar slechter. We zijn leeg, de mens heeft geen vulling meer.

HARALD:
Dit is precies wat ik bedoel, dit - excusez le mot - gelul! Met Nederland is het nog nooit zo goed gegaan!

JANINE:
Ja, met Nederland, met Nederland... Bestaan er misschien ook nog plekken waar het minder goed gaat? Kijk jij nooit naar die NOVIB-spotjes?

HARALD:
Laat me uitspreken!

JACK:
Kom op, laat het kapitalistische zwijn uitspreken! Vertel dan waarom het zo goed gaat met dit kloteland... vertel dan.

HARALD:
Bemoei je er niet mee Jack.

JACK:
Luister, ik ben leraar maatschappijleer geweest, dus ik weet precies...

HARALD:
Oh, nou, heel indrukwekkend. Ja. Nee. Nederland is gelukkig want... we zijn een rijk land. Negende plek op de wereld ranglijst. Eh, goede pensioenvoorzieningen. Nog steeds. Goede eh waterhuishouding, prima wetenschappers, redelijk onderwijs...

JANINE:
Buitenkant dingen!

HARALD:
Wist je dat je in Nederland gemiddeld 59,2 gelukkige jaren hebt? In Zimbabwe zijn dat er 12 en half. Dus wees nou een keer tevreden met je gezeik!

JACK:
Waarom delen wij niks? Hoe meer mensen hebben hoe minder ze willen delen. Verstop jezelf achter een grote bakstenen muur, met je geld, je auto's, je vrouw, je kinderen, je feestjes. We hebben de apartheid al een keer uitgevonden, nu krijgen we 'm hier ook.

ROBERT:
Jij zit toch ook liever hier dan in een of andere gribusbuurt?

HARALD:
Ik zou zeggen: geef je geld aan een junk, ben je overal vanaf.

MARTHA:
Je bent dronken Harald. Dan wordt je cynisch. Of bèn je al cynisch en komt dat eruit als je dronken bent?

HARALD:
Godverdomme ze mogen niet afpakken wat ik heb
Niet zij die hier als gasten zijn gekomen
Ze hebben zich godverdomme verstopt in ons land
Ze zitten overal, als hoofdfluis, ze vallen niet meer op
Maar ze jeuken wel en krabben helpt niet
Je moet ze merken, je moet weten wat ze uitspoken
Het is een grote investering maar ik zou ervoor zijn

Allemaal een zendertje om de enkel
Elke potentiële moordenaar op elk moment op te sporen, daar zou ik voor zijn!

Uitgeput zakt hij in elkaar.

JACK:

Ik ben weg Harald, ik trek dit niet meer. Mij zie je hier niet meer.

HARALD:

Onzin, jij hebt mij nodig. Ik ben je grootste afnemer! Zonder mij ben je maar een lullig tussenhandelaartje.

JACK:

Weet je, ik zeg de vriendschap op.

Hij loopt weg.

HARALD: (*zacht*)

Homo...

Harald blijft niet vrolijk achter. Achter hem staan de anderen, ze zwijgen.

SCENE ZESTIEN, POLSHOOGTE

Sonja alleen in de parenclub-sauna. Yusuf komt binnen, nerveus.

SONJA:
Hallo.

YUSUF:
Hallo.

Stilte. Yusuf kijkt ongemakkelijk om zich heen.

SONJA:
Eerste keer dat je hier bent?

YUSUF:
Eigenlijk wel ja.

SONJA:
Ja, dat zie je.

Korte stilte.

YUSUF:
Zit hier iemand?

SONJA:
Nee, ga maar zitten.

Stilte.

YUSUF:
Warm hè?

SONJA:
Dat is de bedoeling van een sauna.

YUSUF:
O, dat eh...

SONJA:
Sorry, dat bedoelde ik niet onaardig. Ik kan wel eens pinnig zijn als ik dat helemaal niet bedoel. Gaat m'n mond te snel voor m'n gedachten. Ken je dat?

YUSUF:
Nee.... ik geloof het niet. Maar m'n moeder had dat ook.

Hij grijnst verontschuldigend. Stilte. Sonja strekt zich pijnlijk.

YUSUF:

Eh, in mijn cultuur is het heel gewoon als je elkaar masseert in het badhuis. Zal ik uw nek masseren? Ik zie dat u er last van heeft.

SONJA:

Eh... nou het gaat wel hoor.

YUSUF:

Niks sexueels.

SONJA:

Nou graag.

Hij masseert.

SONJA:

Dat doe je goed.

YUSUF:

U voelt gespannen. Knoopjes in uw rug. Harde schouders. Ik voel dat u nogal zit te piekeren.

SONJA:

Ja, dat klopt. Zeg maar je hoor. Maar het klopt. Ik ben vaak nogal gespannen.

YUSUF:

Hoe komt dat?

SONJA:

Nou, ik ben niet gewend dat een vreemde man mijn rug masseert en verder... ik weet het niet, ik ben soms zo op zoek naar iets wat... inhoud geeft. Snapt u?

YUSUF:

Ja dat begrijp ik wel.

SONJA:

Au!

YUSUF:

Sorry, ik heb nogal sterke... handen.

Hij stopt met masseren. Ze kijken elkaar aan.

SONJA:

Mag ik iets doms vragen?

YUSUF:
Tuurlijk.

SONJA:
Jij mag hier toch helemaal niet komen van je geloof?

YUSUF:
Nee hoor, dat mag best. Er zijn heel veel vooroordelen over mijn geloof. Vooral omdat veel mensen er niks van afweten.

SONJA:
Nee, dat is zo. Ik wil je niet beledigen...

YUSUF:
Dat doe je niet.

Hij kijkt haar aan. Ze buigt iets voorover. Hij ook. Ze kussen bijna, dan draait hij zich af.

YUSUF:
Wist jij dat de jongens die de aanslag op de twintowers pleegden in de maanden voor hun acties vaak naar toplessbars gingen? Dat ze bier dronken en varkensvlees aten? Dat sterkte ze. Ze zagen hoe walgelijk alles was.

SONJA:
Ze namen er deel aan? Bedoel je dat?

YUSUF:
Niet echt. Dat leek zo. Ze observeerden. Vulden hun reservoir met haat. Daar, in die toplessbars verdween hun laatste restje twijfel.

SONJA:
Mooi verhaal, dat wist ik niet. Wat heeft dat met mij te maken?

YUSUF:
Jij bent mijn toplessbar.

Hij gaat. Sonja blijft geschokt achter.

SCENE ZEVENTIEN, GELUIDSLOZE VERWERKING

Janine alleen in de tuin. Op de achtergrond Jack.

JANINE:

Na de moord op Theo ben ik naar de Dam gegaan
 Ik wist ook niet wat ik anders moest doen
 Het was nog niet zo laat en ik voelde me verlamd
 Naar de Dam gaan kon ik nog wel aan
 Ik ben een slapjanus, geef ik meteen toe
 Maar ik ging wel, ja, ik was er bij!
 De burgemeester van Amsterdam had gevraagd of we een pan mee wilden nemen
 Om herrie te maken voor Theo
 Maar ik had geen pan meegenomen
 Dat vond ik een beetje lullig, op een pan trommelen voor Theo
 Ik schaam me nogal snel, daar veranderde die moord niks aan
 Ik was geschokt, ik was kwaad en ik was bang
 Maar ik wilde niet met een pollepel op een pan gaan slaan
 Ik dacht: misschien ben ik wel de enige op de hele Dam
 De enige die herrie gaat maken voor Theo
 Theo met de doorgesneden keel en het briefje in de buik geprikt
 Maar het zag zwart van de mensen
 Mensen met pannen, fluitjes, toeters, bekkens
 Mensen met kinderen op hun nek
 Mensen met verwilderde blikken in hun ogen
 Ik werd bang voor die mensen, voor de hoeveelheid mensen
 Het vlees van hun lichamen werd de Dam opgeperst
 Ik ging tussen de mensen staan, de schreeuwende mensen
 Er werd geduwd, ik liep naar achteren, maar dat ging niet
 Er waren sprekers maar ik kon ze niet verstaan
 Iedereen gilte en schreeuwde en floot en sloeg op pannen
 Ik begon een beetje mee te fluiten, om niet op te vallen
 Ik wilde niet de indruk te wekken dat ik alleen kwam om te kijken
 Ik riep iets maar ik kon zelf niet horen wat ik riep
 Er was teveel herrie om heen
 Herrie voor Theo
 Ik was bang doodgedrukt te worden
 mensenmassa's jagen me angst aan
 toen was het afgelopen
 langzaam nam de druk op de massa af
 lichamen stroomden weg
 ik bleef
 er was nog niet gebeurd waar ik op gewacht had
 overal stonden groepjes mensen
 ik herinner me vooral een man
 een gewone, iets te dikke blanke man met een bril op
 hij had een harde blik in zijn ogen

hij voerde een soort indianendans op
en hij riep: Te – jo! Te – jo! Te – jo!
Dat bleef hij maar roepen
Dat was zijn mantra deze avond
Ik heb een tijd naar de man gekeken
Ik wist dat hij in staat was tot moord
Ik hield afstand
Hij bleef maar roepen
Te-jo
Te-jo
Te-jo
Toen ben ik weggegaan
Ik had niets meer te doen op de Dam
Niets...

Jack kucht in zijn hand. Janine merkt hem nu pas op.

JANINE:
Zeg Jack, waar is je vrouw eigenlijk?

Jack kijkt haar niet begrijpend aan.

JACK:
Mijn vrouw?

JANINE:
Ja, dat leuke kittige ding. Hoe heet ze... Maureen?

JACK:
Ik heb geen vrouw. Nooit gehad ook, Janine.

Hij loopt weg, zij kijkt hem verbaasd na.

SCENE ACHTTIEN, SUNDAY BLOODY SUNDAY.

Michael en Sam zitten in het bubbelbad.

SAM:

Ik vind dat wel een lekker ding hoor, die Nadja. Vind je niet? Als je diep in die oogjes kijkt...
oe man o man.

MICHAEL:

Weet je wat ik wil? Wat ik echt wil?
Bono doodschieten
die laffe klootzak, nee echt
een beetje in een leren broek bij de paus op audientie
hallo meneer bush hoe vindt u mijn zonnebril?
onder het mom van verandering uit zijn op eigen gewin
echt als ik die Bono voor m'n vizier krijg aarzel ik niet
blam! blam! daar valt ie
sunday bloody sunday!

SAM:

En dat is dus weer zo typerend voor jouw generatie!

MICHAEL:

Wat?

SAM:

Je richten op de verkeerde zaken
de bijzaken
niet het totale plaatje zien, nee
detailfucken.

MICHAEL:

Hoezo verkeerde zaken?
Bono moet dood.

SAM:

Die Bono is gewoon een afleidingsmanoeuvre van extreem
christelijk rechts
je moet altijd zoeken naar de hoofdzaken.

MICHAEL:

Oke, wat zijn die dan?

SAM:

Bijvoorbeeld het industrieel-militair complex.

MICHAEL:

Kom op zeg wat een seventies term.

SAM:

Oja?

de grote bedrijven
regelen de wereld
er zijn geen werelddelen
je hebt een partje shell
een partje unilever, een stuk texas oil
zo is de wereld verdeeld
in geld en macht
en jij hebt het over Bono, naieve dromer.

MICHAEL:

En jij dan, wat heb jij veranderd?

SAM:

Hoe durf je dat te vragen?
Een totale mentaliteitsverandering
daar heb ik voor gezorgd
met mijn leeftijdsgenoten
wij hebben de wereld een slagje gedraaid
nu durft iedereen zich uit te spreken.

MICHAEL:

Nou, heerlijk
wat een paradijs
elke klootzak geeft zijn mening
ook als je er niet om vraagt.

SAM:

Kleine prijs voor de vrijheid van meningsuiting.
Verlang je dan terug naar de jaren vijftig?
De jaren van gezellig gehaktballen eten rondom tafel
de krulspelden netjes in
en om acht uur naar bed
verlang je daar dan naar?

MICHAEL:

Eigenlijk wel, ja.

Ze zijn stil. Het bad borrelt.

SCENE NEGENTIEN, HAPINESS

Harald en Robert. Ze eten bitterballen.

HARALD:

Terrorisme is goed voor de handel. Allerlei zaken die je vroeger nooit nodig had worden nu eerste levensbehoeften. Beter gezegd: eerste overlevingsbehoeften. Zuurstofmaskers. Au kut, die zijn heet, die balletjes. Kogelvrije vesten. Miniparachutes voor de mensen die in Twin Towerachtige gebouwen werken. Individual survival kits. Je moet de mensen het idee geven dat ze een kans hebben he, daar draait het om. Alleen de sterksten zullen dit overleven, de mensen die bereid zijn genoeg geld in hun eigen veiligheid te investeren. Vergeet de losers die gewoon nog de trein pakken, of de tram: die lokken het praktisch uit. Au, m'n gehemelte. Kijk 's...

Robert kijkt in Haralds opengesperde mond.

ROBERT:

Nee, ik zie niks hoor. Beetje rood, misschien.

HARALD:

Mooi. Nee, een gepantserde auto, uitgerust met radar en alternatieve zuurstofvoorziening voor die mogelijke gifgasaanslag. Oke, 't kost wat, maar wees nou eerlijk: heb je als uur U daar is liever een Ipod of een gasmasker?

ROBERT:

Eh...

HARALD:

Nou dan.

ROBERT:

Dus jij zegt eigenlijk....

HARALD:

Luxe is beveiliging geworden. Wat is het meest kostbare dat je hebt?

ROBERT:

Mijn vrouw?

HARALD:

Je leven. Dat moet je beschermen. Of laten beschermen. De rest is onzin. Zeg, waar zijn de vrouwen eigenlijk?

ROBERT:

Eh.... geen idee. Volgens mij liepen ze achter Jack aan.

Ze kijken om zich heen, een beetje onthand.

ROBERT:
Ben jij gelukkig?

HARALD:
Weet ik niet. Daar denk ik nooit over na. Als je over dat soort dingen na gaat denken ben je op de verkeerde weg Robert.

ROBERT:
Ik ben het wel geweest. Er was een punt in mijn leven dat ik duidelijk gelukkig was. Iedereen zei dat ook tegen mij. Dat ik straalde van geluk. Nu zegt niemand dat meer.

HARALD:
Jij moet je niet zoveel met anderen bezig houden. Jij bent zelf je kompas.

ROBERT:
Denk je?

HARALD:
Ja, dat weet ik zeker. Als ik zo als jij...

Een bom ontploft.

SCENE TWINTIG, GESPIEGELD VIJANDSBEELD

YUSUF:

Als iedereen mij als vijand ziet
Dan word ik toch de vijand?
Daar doe ik helemaal niet moeilijk over
Wil je mij zien als het kwaad?
Dan ben ik het kwaad
Wil je bang voor me zijn?
Dan jaag ik je angst aan

VADER:

Wat moet ik zeggen?
Mijn zoon is mijn zoon
Dat blijft hij
Wat er ook gezegd wordt
Voor de rest zoekt u het maar uit
Ik heb hier geen zin meer in
Zet u die camera uit, alstublieft.

YUSUF:

Beheersing is belangrijk
Je moet bewijzen dat je over innerlijke rust beschikt
Je moet zijn als de slager die met het roestvrij stalen mes
De kop van het schaap afsnijdt
Wie niet over innerlijke rust beschikt is waardeloos.

VADER:

De vraag waarom is uiteindelijk niet zo belangrijk
Waarom doet iemand wat hij doet
Waarom gaat de een de grens over en de ander niet
Dat is gewoon statistisch
Dat zit in het DNA
Daar kan zo'n jongen niks aan doen
Dat heeft de natuur bepaald.

YUSUF:

Ik reken op verlossing
Ik weet dat er verlossing is
Ik weet dat.

Vader en zoon zitten naast elkaar. Rustig.

SCENE EENENTWINTIG, TUNNELVISIE.

Simon zit in het donker. Hij heeft eventueel een wapen of een gasmasker, of een soort verschansing van meubels opgeworpen.

SIMON:

Ik hoor een geluid
 Een geluid dat langzaam harder wordt
 Dat dreunt, dat de ramen laat trillen
 Een geluid dat helemaal geen geluid is
 Een geluid dat alle andere geluiden opeet
 Een geluid dat in mij is, om mij is, uit mij komt
 Ga weg!

VROUWENSTEM:

Hoe gaat het Simon?

SIMON:

Ik weet wat ze zeggen.

VROUWENSTEM:

Wie?

SIMON:

Dat het wel overwaait.
 Dat we dit uit moeten zitten.
 Dat het eerst erger wordt voor het beter wordt.
 Dat zeggen ze.

VROUWENSTEM:

Wie, wie zeggen dat?

SIMON:

Ze zouden je gerust moeten stellen!
 Ze zouden moeten zeggen: het valt wel mee.
 We zijn allemaal mensen.
 Maar nee, elke keer als ik weer zo'n klote-uitzending zie...

VROUWENSTEM:

Jij keek toch geen tv meer?

SIMON:

Die klote-deskundigen! Ze moeten zorgen dat je weer kan slapen
 Maar ze houden je uren wakker met hun gepieker veroorzakende mededelingen.
 Ze moeten me godverdomme troosten!

VROUWENSTEM:

Niemand troost jou Simon.

Dat kun je alleen maar zelf doen.

SIMON:

Ik ga er een einde aan maken.

Als niemand mij troost ga ik er een einde aan maken.

VROUWENSTEM:

Aan wie of wat?

SIMON:

O, niet alleen aan mezelf.

Dat vind ik zo fantasieloos.

En eenzaam.

Ik wil niet alleen in de hemel arriveren.

Niet alleen...

VROUWENSTEM:

Maar met wie dan?

SIMON:

Ik wou eigenlijk vragen of jij met mij mee wil Sonja.

Ik heb het idee dat wij heel goed bij elkaar passen.

En ik weet waar je woont.

SONJA:

Dat lijkt me niet.

En ik wil niet met je mee Simon.

Nergens heen.

Simon?

Simon?

Een zoemtoon wordt hoorbaar, steeds luider.

SCENE TWEEENTWINTIG, HEIMWEE

PSYCHOLOGE:

We kunnen niet begrijpen
 hoe zo iemand denkt hè
 niet met onze normale rationele denkwijze
 daarom zijn we naar kunstenaars gaan kijken
 gekken als Salvador Dali
 misschien moet je wel geniaal zijn om zoiets te bedenken.
 Elke bomaanslag betekent een wijziging van de werkelijkheid
 waar ooit een cafe was ligt nu een open vlakte
 een metrostation is een begraafplaats geworden
 de skyline van een stad onherstelbaar gewijzigd
 natuurlijk kunnen we herbouwen
 maar we zijn niet sneller dan de ontploffing
 elke bom die afgaat schept ook weer een mogelijkheid
 nieuwe gebouwen, nieuwe mensen
 nieuwe daders, nieuwe slachtoffers.
 Je moet het zien als een project.
 Voor zo iemand is een aanslag een project.
 Hij denkt erover, fantaseert... eventueel in groepsverband.
 Dat is de zwaarste fase.
 Niet het doen van de daad, maar het bedenken ervan.

YUSUF:

Ik heb me nooit thuisgevoeld in dit land
 Ik heb me nooit waar dan ook thuisgevoeld
 Ik weet ook niet of dat moet
 Waar staat dat geschreven?
 Moet ik me thuisvoelen op de plek waar ik geboren ben?
 Ik ben hier niet geboren
 Ik kwam hier toen ik twee was
 Maar het had gekund
 Als mijn ouders iets eerder hierheen waren gekomen
 Was ik hier geboren
 Dus wat dat voor verschil maakt, dat zie ik dan niet
 Ik voel me hier gewoon niet thuis, ja?
 Ik heb heimwee naar een plek die niet bestaat
 Jezus jullie kunnen over alles zo ingewikkeld doen
 Eerst luisteren jullie niet en dan begrijpen jullie niks

PSYCHOLOGE:

Nou.... nou...
 Neem maar even een slokje water
 Ik heb het idee dat dit belangrijk voor je is
 Klopt dat?
 Dat gevoel van geen thuis hebben

Dat gevoel van inbetween hè
Van vervreemding.

VADER:

Als ik daar ben wil ik hier zijn

Als ik hier ben wil ik daar zijn

Nergens dus, als je het goed bekijkt

Dat heeft hij ook denk ik

Het is gewoon moeilijk lopen als je met een voet in de klei vast zit.

Stilte.

SCENE DRIEENTWINTIG, KOUDE KERMIS

VROUWENSTEM:

Zeg 't maar Simon.

Simon?

Zeg 't maar hoor.

Korte stilte. Dan spreekt Simon onverwacht.

SIMON:

Ik zit in het reuzenrad dat uitkijkt over de stad
 De tas met de explosieven staat naast me
 Het lijkt me een heel mooi beeld als ik nu de boel opblaas
 Het rad zal vuur vatten
 Het zal loskomen van zijn aanhechtingen
 Het zal brandend door de stad rollen
 Een rad van vuur vol brandende mensen
 Dat is een beeld met symboolwaarde
 Het zal de hele wereld over gaan
 Het zal in alle jaarboeken staan.

VROUWENSTEM:

Vind je dat belangrijk?

SIMON: *(gaat gewoon door)*

Het zal het aantal bezoeken van toeristen met 40% doen dalen
 Het zal een blijvende wond veroorzaken in de stad
 Ik heb de kermis altijd al gehaat
 Het is een plek van onzinnig vertier
 Als de duivel een speelplaats had ontworpen
 Dan zou dat de kermis zijn
 De mensen die daar heengaan
 Zijn sowieso al verloren
 Ze gokken, ze schelden, ze kussen in het openbaar
 Dit zijn mensen die je van god mag vernietigen.
 Ik ben nog nooit zo bang geweest als nu
 Elke dag die voorbijgaat verbaas ik me dat ik nog leef
 Er is iets geknapt in mijn kop
 Ik ben niet cynisch geworden, er is gewoon iets stuk gegaan
 Ik lees geen krant meer
 Kijk niet meer naar het journaal
 Maar toch weet ik alles
 Het druipt gewoon onverdund mijn hoofd in, de shit
 Dat maakt me nog het bangst
 Dat ik niks buiten kan sluiten
 Niks.

VROUWENSTEM:

O maar dat kun je best.
Dat moet je gewoon iets harder proberen.
Ik heb ook best wel eens een kwade impuls
Maar dan zeg ik nee!
Net zolang tot die impuls weer weg is.

SIMON:

Ik wil niet leven in deze laat kapitalistische samenleving
deze uitgeputte, corpulente, indolente, corrupte maatschappij!
Ik wil dat er weer verse gedachten worden geboren
ik zoek inspiratie, geloof in doelen
de wereld moet schoongewassen, desnoods met bloed.

VROUWENSTEM:

Als je er een tekening van zou maken,
Van hoe je je nu voelt,
Hoe zou die er dan uitzien?

SIMON:

Hoe?
Zwarte krassen op een zwart papier in een zwart heelal.

VROUWENSTEM:

Simon?
Kleur dat beeld nu 's wit?

SIMON:

Rot op.

Hangt op.

SCENE VIERENTWINTIG, GRENSPOST.

Harald loopt verdwaasd rond, zijn kleren hangen in rafels om hem heen. Robert is dood. De bitterballen zijn koud.

HARALD:

Ik zie dit als een test. Als ik dit verdraag, verdraag ik alles. *(tot Robert)* Zie dit als een... als een grenspost in je leven. Je staat voor een cruciale keuze. Hier scheiden de goeden zich van de kwaden. Het wordt tijd dat je je uitspreekt. Het is afgelopen met lui voor je tv hangen en van de ene flauwekul naar de andere te zappen, gelardeerd met wat wereldleed. Nee nu moet je zelf wat gaan doen. Kiezen. Ingrijpen. Robert? Hoor je me Robert?

Hij zakt in elkaar.

SCENE VIJFENTWINTIG, AFSCHIED

Sam masseert Sonja's rug. Nadja veegt de vloer.

NADJA:

Kunt u uw voeten even optillen.

SAM:

Natuurlijk.

(tot Sonja) Ik weet het eigenlijk niet

Of ik tevreden ben of niet

Ik had me de dingen wel iets anders voorgesteld

Jij?

SONJA:

Jij bent altijd zo vaag jij!

SAM:

Nou, 't spijt me dat ik genuanceerd ben

SONJA:

Wat jij genuanceerd noemt is vaag

Jij bent saai

Jij bent tot niks groots in staat

Ik zie nu al hoe 't met jou af gaat lopen

Jij gaat een vakantiehuisje kopen op de Veluwe

Met je vrouw

SAM:

Ik dacht aan jou

SONJA:

No fucking way!

En jij gaat daar zitten

Terwijl je kinderen op een of ander fucking veldje spelen

Jij gaat daar zitten in een luie stoel en kruiswoordraadsels maken

En je trekt je niks helemaal niks van de wereld aan.

SAM:

Dat doe ik nu al niet

Het heeft geen zin je aan de wereld te storen

De wereld stoort zich ook niet aan jou

SONJA:

Maar dat doet ie verdomme wel!

Je kunt je niet verstoppen Sam

Je moet nu iets doen

Als je nu niets doet

Als je nu niet kiest

SAM

Waar kan ik tussen kiezen dan?

SONJA:

Ik wil je niet meer

Je bent zo a-politiek

Met je klote studie geneeskunde

En je klotevriendjes

Je klotebiervriendjes

Je bent verdomme 40 plus!

Geen 22.

SAM:

Nou en?

SONJA:

Op die leeftijd werden de eerste RAF-leden neergeschoten!

Op die leeftijd hongerden de eerste IRA-leden zich dood.

Dat is pas leven!

SAM:

Wat, sterven?

SONJA:

Een ideaal hebben

Een ideaal dat jouw leven waard is

Iets groters dan je egocentrische kutbestaan

SAM:

Noem mijn leven geen kutbestaan

SONJA:

Het is een kutbestaan

Jij bent tevreden met iets wat helemaal nergens over gaat

Jij wil zo nu en dan met je pik in een kut

En verder ga jij alleen maar dikker en rijker worden

SAM:

Niet dikker

En jouw leven dan?

Jouw leven met mij

Jij was toch ook tevreden?

SONJA:

Tevreden is niks

Tevreden is langzaam sterven

Ik wil niet uitdoven als een kaars Sam

Ik kom je zeggen dat je een slappe zak bent.

SAM
Dank je, te gek.

SONJA:
Je verdient het te sterven
Ik hoop dat ze jou pakken
Als ze iemand pakken
Hoop ik dat ze jou pakken.

Ze gaat.

SAM
(*wanhopig*)
Klotebitch! Trut!
Niet weggaan!
Niet zomaar... weggaan.

SCENE ZESENTWINTIG, MINDGAMES

PSYCHOLOGE:

De mens heeft dreiging nodig hè
vroeger hadden we de atoombom hè, het koude oorlogdenken:
pas op voor de vuige rus
en nu hebben we de islam
pas op voor de vuige islamiet
we kunnen niet zonder vijand
om echt te kunnen leven
moeten we het idee hebben dat in elke metro
in elke bus, in elke tram, in elke bioscoop,
in elk huis
dat ie daar voortdurend af kan gaan
we hebben de bom nodig
we moeten onder schot staan om tot grootste daden te komen.

Zoeklicht op Simon. Hij beschermt zijn ogen.

SIMON:

Laat me met rust
ik wil gewoon de nieuwe Harry Potter lezen!

STEM:

Geef je over! Als je je verzet schieten we.

Simon steekt zijn handen in de lucht.

SIMON:

Soms word ik wakker
om vijf uur s'ochtends
de wind waait mijn gordijn open
ik ben ijskoud
op straat hoor ik gegil
ik ben helemaal alleen
en ik ben doodsbang.
Elke keer als ik instap ben ik bang
dat hebben ze al bereikt
dat ik elke doordeweekse dag bang ben
en in het weekend ook
ik wil niet doodgaan
nog niet ik wil oud en in bed sterven.

Nog een zoeklicht springt vaan, op Yusuf.

YUSUF:

Ze gespen mij de grote zwarte rugzak om
de grote zwarte rugzak met het kangaroemerken
ze stellen me gerust

zeggen dat ik nu snel het paradijs zal bereiken
 dat ik geen pijn zal voelen
 alleen verlossing
 dat dat ene korte moment van lijden troost zal brengen
 dat ik dan voorgoed bevrijd zal zijn van zondige gedachten
 van al mijn problemen
 ze hadden alles met me doorgenomen
 we waren met z'n vieren
 elk met een eigen doel
 ik weet dat ik ze nooit meer zou zien
 ik blijf maar zweten
 beheers jezelf had iemand geschreeuwd
 zo val je op
 je moet afdalen in jezelf
 kalmte vinden
 denk aan waarom je dit doet
 dat dit de enige goede daad is
 hoe moet je leven als je nu niks doet?
 nu kan je miserabele bestaan betekenis hebben
 in dit moment zul jij samenvallen met je bedoeling
 hier ben je voor geboren
 je bent een instrument
 een instrument van de Allerhoogste
 maar ik blijf zweten.

SIMON:

Ik ben altijd zwak geweest
 ik ben altijd bang geweest voor pijn
 een sneetje in mijn vinger
 uberhaupt bloed
 of het zien van pijn
 amputaties
 kapotte lichamen
 ik zap als dat op tv komt.

YUSUF:

En nu ga ik zelf zulke beelden veroorzaken
 in werkelijkheid
 het zal niet een sneetje zijn
 het zullen diepe gutsende wonden zijn
 gevuld met scherven glas, stukken metaal
 armen worden van rompen gerukt
 mensen zullen zonder benen gillend rondkruipen
 bloed spuitend uit die vleesworsten waar ze net nog op liepen
 baby's uit elkaar gespat als verse meloenen
 de moeders radeloos en kapot
 ik ga de guernica schilderen
 met echte lijven
 ik die van een bloedneus dagen ziek was
 ik die geen vlieg kwaad deed

geen vlieg kwaad doe
 waarom doe ik dit
 ze gespen mij de grote zwarte rugzak om
 niemand zal mij verdenken
 ik ben niet wit niet zwart
 niet groot niet klein
 mijn ogen staan vriendelijk
 ik val nooit op dus waarom nu wel?
 wilt u uw rugzak openen?
 aan mij zullen ze het niet vragen.

SIMON:

Ik ben een vlo op punt van ontploffen
 ik ben bang
 maar ik kan niet terug
 ik weet niet hoe je dit ding uit zet
 ik vlucht weg
 van de mensen
 misschien is er nog tijd.

YUSUF:

Ik moet naar de rand van de stad
 ik moet de rugzak afgespen
 met een grote boog op de vuilnisbelt gooien
 maar ik word gevolgd
 dit soort missies doe je nooit alleen
 natuurlijk niet
 ze weten dat mensen kunnen falen
 als jij twijfelt neemt de ander het over
 en ga jij eraan
 eerloos
 jij en je familie
 ik wil dit niet
 ik leef nog maar zo kort
 die andere mensen kunnen me niks schelen
 ik wil zelf niet kapot
 god laat me leven
 laat de bom niet afgaan
 laat me...

De lichten gaan in een klap uit. Korte stilte.

VADER:

Ik heb nooit iets aan hem gemerkt
 hij was een zoon om trots op te zijn
 eerste onder zijn gelijken
 ik bedoel, altijd op tijd z'n huiswerk af
 als eerste een baan gevonden
 bij ruzies sprong hij ertussen
 he jongens, niet slaan, eerst praten

slaan kan altijd nog
ik hoor het hem zeggen
ik... (*zwijgt geroerd*)
een sterk rechtvaardigheidsgevoel, dat wel
maar of dat heeft geleid tot
dat vind ik achteraf interpreteren
daar zijn jullie goed in
jullie van de pers
jullie willen alles begrijpen
volgens die goedkope freudiaanse psychologie
oei, z'n moeder overleed toen hij veertien was
moeilijke leeftijd!
hij heeft zich altijd met zijn vader willen meten!
Nou wij hadden een prima band
schrijf dat maar!
en ik ben nog steeds trots op hem
niet op wat hij gedaan heeft
dat vind ik verschrikkelijk
maar op hem.
Hoe ik die dingen kan scheiden?
Hij is mijn zoon,
daarom.

SCENE ZEVENENENTWINTIG, OCHTEND.

Sam en Michael, bijna ochtend.

MICHAEL:

Hoezo hebben wij alles? Kijk eens om je heen! De ene halfdode passeert de andere, op zoek naar het volgende niet te missen koopje. Wij zijn slaven van het consumentisme geworden Sam. We verdienen telkens meer geld maar we voelen ons alleen maar slechter. We zijn leeg Sam, de mens heeft geen vulling meer.

Een haan kraait.

SAM:

Moet je niet 's gaan?
Het is tijd om Balkenende af te schieten.

MICHAEL:

Nog even.
Het valt op als ik er te lang rondhang.
Daar hebben ze tegenwoordig camerasystemen voor, wist je dat?
Systemen die automatisch registreren of iemand lang aarzelt of bijvoorbeeld tegen de massa inloopt.

SAM:

En dan?

MICHAEL:

Dan wordt de bewaking via hun palmtop meteen ingeschakeld.

SAM:

Dus als jij drie keer zenuwachtig om je heen kijkt heb je meteen de politie in je nek?

MICHAEL:

Yep.

SAM:

Je kunt het ook gewoon niet doen.
Laat hem leven, laat hem oud worden.
Laat hem zijn kleinkinderen voorlezen uit de sprookjes van Grimm.

MICHAEL:

Door het beleid waar hij aan meewerkt vallen elke dag slachtoffers, daar kan ik niet langer mee leven.

SAM:

Je bent verbitterd omdat je geen baan en geen vrouw hebt.

MICHAEL:

Jij bent juist verbitterd. Ik had gehoopt dat je me zou begrijpen.

SAM:
Geef me dat pistool en ik hou verder m'n bek.

MICHAEL:
Achteruit! Niet stoer gaan doen nu Sam.
Ik heb jou juist gebeld omdat je zo'n watje bent.

SAM:
Dankjewel.

MICHAEL:
En ik maak je beroemd, je geheime wens.
Je zal gebeld worden voor elke NOVA-uitzending, hart voor Nederland,
Hoe heet het ook allemaal.
'De vriend van de aanslagpleger', exclusief.

SAM:
Ik zal ook gevangen gezet worden.

MICHAEL:
Misschien wel.
Nou en?
Klein offer voor de wereldvrede.
Steun je me Sam?

SAM:
Nee.

Korte stilte.

SAM:
Maar ik hou je ook niet tegen.

Michael gaat.

SCENE ACHTENTWINTIG, YOU'RE GREATEST FEAR

Yusuf betreedt Simon's ruimte.

SIMON:

Hallo?

YUSUF:

Ik ben er.

SIMON:

Wie bent u? Wat doet u in mijn huis?

YUSUF:

Mijn naam is Yusuf, aangenaam. Ik ben je angstdroom.

SIMON:

Ga meteen weer weg door de deur waardoor je gekomen bent!

YUSUF:

Ik ben geen duivel, mijn bedoelingen zijn zuiver en schoon als een babykontje.

SIMON:

Zo praat een moordenaar. Ga weg of ik ga heel hard gillen.

YUSUF:

Luister nou even Simon...

SIMON:

Hoe weet je mijn naam?

YUSUF:

We houden je al langer in de gaten.

SIMON:

We?

YUSUF:

Je bent er klaar voor.

SIMON:

Wat, klaar voor? Waar, klaar voor?

YUSUF:

Iemand met zoveel angst in zich is een machtig wapen Simon.

SIMON:

Hou op met die kutretoriek, wat wil je van me?

YUSUF:

Hmm. Je beseft het zelf nog niet Simon, maar je kan het recht in eigen handen nemen. Je hoeft niet langer af te wachten. En dat is goed nieuws, toch? Als jij geen zin hebt om nog langer lijdzaam toe te zien, dan wordt je toch zelf actief?

SIMON:

Ik wil hier allemaal niks mee te maken hebben.
Hoor je me? Hou mij overal buiten!

YUSUF:

Dat is te laat.
Je hebt de aandacht getrokken.
Ik heb je angstzweet geroken.

SIMON:

Ik val nooit op!

YUSUF:

Daarom.
Jij valt nooit op. Daarom.

SIMON:

Wat doe je?

Yusuf hangt Simon een rugzak om.

YUSUF:

Je neemt de metro op waterlooplein, richting CS.
Met een beetje geluk zul je...

SIMON:

Nee wacht! Ik wil dit niet! Laat me! Ik!

YUSUF:

Maar je doet dit wel.
Je dient een hoger doel Simon.
Eindelijk dien je een hoger doel.
Na een nutteloos leven ga jij eindelijk iets betekenen.

SIMON:

Ik...

YUSUF:

Succes, Simon.

Yusuf gaat. Simon belt.

SIMON:

Hallo Sonja? Er is iets gebeurd... Hallo? Hallo?

SCENE NEGENENTWINTIG, DE PETITIE

MICHAEL:

Minister-president! Meneer Balkenende! Mag ik u deze... mag ik u namens een groep verontruste burgers deze petitie aanbieden? Wacht u nou even, ik.... meneer... de minister-president, ik ben een grote fan van uw beleid, ik...

Geluid van een gedempt schot. Gegil.

SCENE DERTIG

Donker toneel. Twee gestalten. We kunnen niet zien wie het zijn.

EERSTE GESTALTE:

Heb je het gedaan?

TWEEDE GESTALTE: (na aarzeling)

Ja.

EERSTE GESTALTE:

Hoe voelde het?

TWEEDE GESTALTE:

Ik voelde er niets bij.

Of het buiten mij om gebeurde.

EERSTE GESTALTE:

Goed zo.

Dat is precies het goede gevoel.

Stilte. De eerste gestalte steekt een sigaret op.

EERSTE GESTALTE:

Dus je hebt het gedaan.

TWEEDE GESTALTE:

Ja, zeg ik toch.

EERSTE GESTALTE:

Dus, het is gelukt?

TWEEDE GESTALTE:

Kijk je geen tv?

EERSTE GESTALTE:

Er was nog niks te zien.

En ik vertrouw de media niet.

TWEEDE GESTALTE:

Ik heb het gedaan. Geloof me nou maar.

EERSTE GESTALTE:

Dan houden ze het voorlopig nog geheim voor het onderzoek.

TWEEDE GESTALTE:

Ja.

Stilte.

EERSTE GESTALTE:

Grappig idee.

Jij bent nu op duizenden veiligheidscamera's te zien.

TWEEDE GESTALTE:

Oja?

EERSTE GESTALTE:

Ja. En ze zullen zich opnieuw afvragen hoe het kan, zo'n keurig iemand.

TWEEDE GESTALTE:

Misschien.

Korte stilte.

EERSTE GESTALTE:

Zeg, jij komt toch uit Zweden?

TWEEDE GESTALTE:

Ja, daar ben ik opgegroeid, bij een meer.

Stilte.

EINDE

© juli, augustus, september 2005, Don Duyns

APPENDIX

DE TERRORIST – KIJKT

De bom in het cafe zal om dertien uur twintig ontploffen.
 Nu is het pas dertien uur zestien.
 Er kunnen nog een paar mensen naar binnen,
 Een paar naar buiten.

De terrorist is de straat al overgestoken.
 Die afstand behoedt hem voor elk kwaad
 En hij ziet alles als in de bioscoop:

Een vrouw in een geel jack – gaat naar binnen.
 Een man met een donkere bril – komt naar buiten.
 Twee jongens in spijkerbroek – staan nog te praten.
 Dertien uur zeventien en vier seconden.
 De kleine heeft geluk en stapt op zijn scooter,
 Maar de grote – gaat naar binnen.

Dertien uur zeventien en veertig seconden.
 Er komt een meisje aan met een groen lint in haar haar.
 Maar nu belemmert een bus het uitzicht opeens.
 Dertien uur achttien.
 Het meisje is verdwenen.
 Of ze zo dom is geweest om naar binnen te gaan of niet,
 Zullen we zien als het uitdragen begint.

Dertien uur negentien.
 Om een of andere reden gaat nu niemand naar binnen.
 Er komt wel een kale, dikke man naar buiten.
 Maar het lijkt alsof hij iets in zijn zakken zoekt en
 tien seconden voor dertien uur twintig
 gaat hij terug, alleen voor twee rottige handschoentjes.

Het is dertien uur twintig.
 De tijd – wat gaat hij toch langzaam.
 Nu is het vast zo ver.
 Nog niet.
 Nu dan.
 De bom – ontploft.

Szyborska

Bronnen o.a.:
 Checkpoint, Nicholson Baker
 Bringing the war home, Varon
 Risicokaart.nl